

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

#rodinyvkrajích

Návrh koncepce rodinné politiky pro Karlovarský kraj

Úvod.....	3
-----------	---

1	Demografická a socioekonomická situace rodin v Karlovarském kraji	4
1.1	Demografická situace rodin	4
1.2	Socioekonomická situace rodin	5
1.3	Souhrnný základní přehled sociodemografických údajů o Karlovarském kraji	8
2	SWOT analýza Karlovarského kraje	10
2.1	Silné stránky KK (S)	10
2.2	Slabé stránky KK (W)	11
2.3	Příležitosti KK (O).....	12
2.4	Hrozby KK (T)	12
2.5	Závěry ze SWOT analýzy Karlovarského kraje, posouzení dalších odborných dat, relevantních zjištění a informací.....	13
3	Rodina jako základ společnosti	16
3.1	Cíle rodinné politiky	17
3.2	Aktéři rodinné politiky v Karlovarském kraji	18
3.3	Rodiny.....	18
3.4	Realizátoři rodinné politiky.....	19
3.4.1	Nestátní neziskové organizace.....	19
3.4.2	Zaměstnavatelé.....	19
3.4.3	Orgány veřejné správy	19
3.4.4	Soukromí poskytovatelé služeb pro rodiny	20
3.4.5	Vzdělávací a poradenské instituce	21
3.4.6	Ostatní odborníci v oblasti RP	21
4	Priority rodinné politiky v Karlovarském kraji.....	22
4.1	Priorita č. 1 Osvětově informační činnost o aktivitách kraje v oblasti KRP	23
4.1.1	Potřeby aktérů rodinné politiky	23
4.1.2	Klíčové cíle priority	24
4.1.3	Možnosti způsobu realizace priority.....	25
4.2	Priorita č. 2 Podpora neziskových organizací zaměřených na služby pro rodiny ...	25
4.2.1	Potřeby aktérů rodinné politiky	26
4.2.2	Klíčové cíle priority	27
4.2.3	Možnosti způsobu realizace priority.....	27
4.3	Priorita č. 3 Kooperace samospráv s podnikatelskou sférou pro sladění rodinného a pracovního života.....	28
4.3.1	Potřeby aktérů rodinné politiky	29
4.3.2	Klíčové cíle priority	30
4.3.3	Možnosti způsobu realizace priority.....	30
4.4	Priorita č. 4 Marketingová kampaň kraje v oblasti KRP	31
4.4.1	Potřeby aktérů rodinné politiky	31
4.4.2	Klíčové cíle priority	32
4.4.3	Možnosti způsobu realizace priority.....	32

4.5	Priorita č. 5 Vznik funkce koordinátora KRP v Karlovarském kraji	32
4.5.1	Potřeby aktérů rodinné politiky	34
4.5.2	Klíčové cíle priority	34
4.5.3	Možnosti způsobu realizace priority	34
	Závěr	36
	Přehled použitých zkratk	37
	Rejstřík zdrojů	38
	Členové regionální platformy projektu KRP	42

Motto:

„Funkční rodiny posilují mravní hodnoty celé společnosti.“¹

Úvod

„Návrh koncepce rodinné politiky pro Karlovarský kraj“ (dále jen „Návrh“) vznikl v rámci projektu „Koordinace opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života na úrovni krajů“ (CZ.03.1.51/0.0/0.0/15_009/0006233), který je realizován Ministerstvem práce a sociálních věcí České republiky (dále jen „MPSV ČR“), jako výstup regionální platformy pro rodinnou politiku Karlovarského kraje. Cílem je předložit ucelený návrh na realizaci krajské rodinné politiky (dále jen „KRP“) s přihlédnutím ke specifickým, možnostem a stávajícímu stavu celé oblasti rodinné politiky v rámci regionu Karlovarského kraje (dále jen „KK“).

Návrh vychází z „Koncepce rodinné politiky“ připravené MPSV ČR a schválené Vládou ČR dne 18. září 2017 s platností pro příštích pět let. Návrh byl zpracován v souladu s metodickým doporučením uvedeným v publikaci „Rodinná politika na úrovni krajů a obcí 2008“², sloužícím jako základní teoretické téze k realizaci krajské rodinné politiky v ČR.

V současné době Karlovarský kraj nedisponuje platnou koncepcí krajské rodinné politiky. Zatím jedinými dvěma obcemi v KK, které svůj systémový dokument pro oblast rodinné politiky mají a v praxi jej naplňují, jsou obce Josefov a Dasnice na Sokolovsku (obce 1. typu)³.

Podle zjištění regionální platformy projektu KRP, připravují vlastní koncepce pro oblast rodinné politiky ještě města Mariánské lázně a Aš⁴.

---

¹ Zápis ze 14. setkání regionální platformy projektu KRP – Karlovarský kraj, 5. 3. 2020.

² Dostupné z: https://www.mpsv.cz/documents/20142/225508/Rodinna_politika.pdf.

³ Ověřeno ke 30. 6. 2020 na základě informací starosty Josefova Mgr. Jana Onaka a starostky Dasnic Bc. Gabriely Turnerové.

⁴ Ověřeno ke 30. 6. 2020 na základě informací z městských úřadů Mariánské Lázně (koordinátorka komunitního plánování a Zdravého města) a Aše (vedoucí odboru sociálních věcí).

1 Demografická a socioekonomická situace rodin v Karlovarském kraji

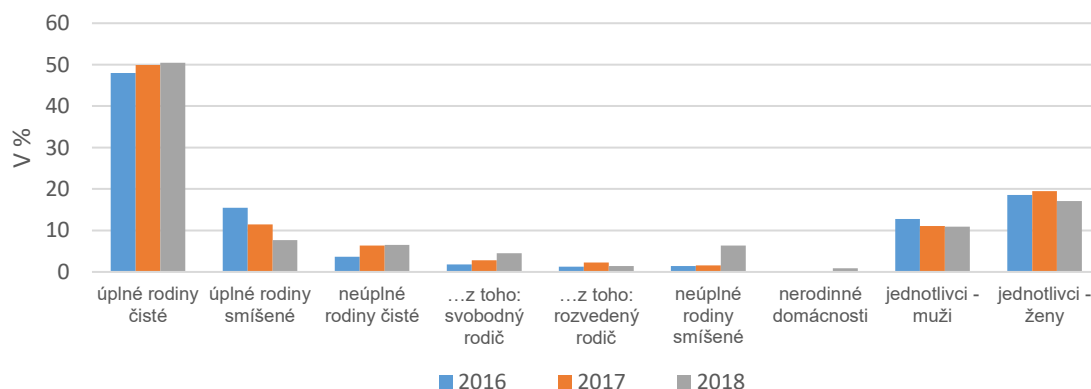
Následující kapitola se věnuje popisu změn ve vývoji sociodemografické situace rodin v Karlovarském kraji.

1.1 Demografická situace rodin

Počet obyvatel⁵ v roce 2016 činil celkem 296 749 a v roce 2018 pouze 294 896. Tento klesající vývoj je patrný u obou pohlaví. V případě mužů úbytek proti roku 2016 v roce 2018 činil 813 osob a u žen 1 040 osob. Počet živě narozených dětí⁶ v roce 2016 byl 2 815, ve 2017 činil 2 753 a v roce 2018 se živě narodilo 2 755. Při srovnání s rokem 2016 se v roce 2018 narodilo o 60 dětí méně. Věk matky při narození dítěte⁷ v roce 2016 činil 29,3 let, v letech 2017 a 2018 shodně 29,7 let. Při srovnání dat z roku 2016 s rokem 2017, resp. 2018, se věk matky při narození dítěte zvýšil o 4,8 měsíce.

Počet úplných rodin celkem činil 55 093 dle „Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011“⁸ (dále jen „SLDB“). Počet neúplných rodin celkem pak dle tohoto sčítání lidu v roce 2011 byl 18 824.

Graf č. 1: Počet úplných / neúplných rodin (v %)

Zdroj dat: ČSÚ⁹

⁵ ČSÚ. Obyvatelstvo - kraj. In: *Český statistický úřad* [online]. 2020.

⁶ ČSÚ. Pohyb obyvatelstva – vybrané území [tabulka]. In: *Český statistický úřad* [online]. Vygenerováno 04.06.2020.

⁷ ČSÚ. Statistická ročenka Karlovarského kraje – 2018 (Tabulková část 4–5 – Narození) [tabulka]. In: *Český statistický úřad* [online]. 2018.

⁸ ČSÚ. Domácnosti podle Sčítání lidu, domů a bytů – Karlovarský kraj – 2011 (Část 6 – Domácnosti) [pdf]. In: *Český statistický úřad* [online]. 2013.

⁹ ČSÚ. Domácnosti podle Sčítání lidu, domů a bytů – Karlovarský kraj – 2011 (Tabulková část 901 – Hospodařící domácnosti podle způsobu bydlení a podle typu hospodařící domácnosti) [tabulka]. In: *Český statistický úřad* [online]. 2012.

Počet uzavřených sňatků¹⁰ měl ve sledovaném období 2016–2018 rostoucí tendenci: v roce 2016 bylo uzavřeno 1 504 sňatků, v roce 2017 se jednalo o 1 551 sňatků a v roce 2018 stoupl počet sňatků na 1 631 (tedy o 127 více než v roce 2016). Počet registrovaných partnerství¹¹ celkem v roce 2011 dosáhl 60, přičemž u mužů to bylo 44 a u žen 16 (dle SLDB ve 2011). Počet rozvodů měl ve sledovaném období 2016–2018 klesající tendenci. V roce 2016 jich bylo zaznamenáno 739 a v roce 2018 již jen 678 (o 61 méně než v roce 2016)¹².

1.2 Socioekonomická situace rodin

Podíl nezaměstnaných osob celkem klesl z 5,4 % v roce 2016¹³ na 2,9 % v roce 2018¹⁴, **Počet zaměstnaných osob** celkem ve sledovaném období 2016–2018 stoupl z 146 420 na 151 808 (o 3,68 p. b.).¹⁵

Průměrná hrubá mzda¹⁶ u fyzických osob celkem vzrostla od roku 2016 do roku 2018 na hodnotu 29 236 Kč, tedy o 4 230 Kč, tj. o 16,92 p. b.

Podíl základního vzdělání¹⁷ mužů stoupl mezi roky 2016–2018 z 14,9 % v roce 2016 na 16,7 % ve 2018, u žen klesl z 25,2 % (2016) na 21,1 % (2018). Podíl středního vzdělání bez maturity u mužů stoupl ze 45,0 % (2016) na 45,8 % (ve 2017) a ve 2018 došlo ke snížení na 43,8 %, u žen bylo oproti mužům po celé sledované období zaznamenáno zvýšení z 28,4 % (2016) na 29,8 % (2018). Podíl středního vzdělání s maturitou u mužů klesl z 28,3 % (2016) na 27,5 % (2017) a v roce 2018 došlo ke zvýšení na 27,9 %, u žen ve 2016 činil 35,3 %, ve 2017 se podíl snížil na 34,1 % a ve 2018 byl 35,7 %. Podíl vysokoškolského vzdělání u mužů byl 11,8 % v roce 2016, 10,9 % v roce 2017 a 11,5 % v roce 2018, u žen pak činil 11,1 % ve 2016 a v roce 2018 již 13,3 %.

¹⁰ ČSÚ. Pohyb obyvatelstva – vybrané území [tabulka]. In: *Český statistický úřad* [online]. Vygenerováno 04.06.2020

¹¹ ČSÚ. Domácnosti podle Sčítání lidu, domů a bytů – Karlovarský kraj – 2011 (Tabulková část 615 – Obyvatelstvo ve věku 18 a více let podle registrovaného partnerství, pohlaví a podle věku, nejvyššího ukončeného vzdělání a ekonomické aktivity) [tabulka]. In: *Český statistický úřad* [online]. 2012.

¹² ČSÚ. Pohyb obyvatelstva – vybrané území [tabulka]. In: *Český statistický úřad* [online]. Vygenerováno 04.06.2020.

¹³ ČSÚ. Statistická ročenka Karlovarského kraje - 2018. (Tabulková část 9-7. Nezaměstnaní a obecná míra nezaměstnanosti podle věku a vzdělání) [tabulka]. In: *Český statistický úřad* [online]. 2018.

¹⁴ ČSÚ. Statistický bulletin – Karlovarský kraj – 1. až 4. čtvrtletí 2017 – G. Nezaměstnanost (Tabulka G.2 - Podíl nezaměstnaných osob a volná pracovní místa v Karlovarském kraji a jeho okresech) [tabulka]. In: *Český statistický úřad* [online]. 2018.

¹⁵ ČSÚ. Trh práce v ČR – časové řady – 1993–2018 (Tabulková část 201 R Zaměstnanost v NH dle oblastí a krajů) [tabulka]. In: *Český statistický úřad* [online]. 2019.

¹⁶ ČSÚ. Mzdy, náklady práce. In: *Český statistický úřad* [online]. 2020.

¹⁷ ČSÚ. Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS – roční průměry (rok 2016, 2017, 2018) (Tabulková část 102/3 – Vzdělanostní struktura populace ČR) [tabulka]. In: *Český statistický úřad* [online]. 2019

Tabulka č. 1: Dosažené vzdělání – počet osob ve věku 15 let a výše (v tis.) dle pohlaví – základní, střední (bez maturity, s maturitou), vysokoškolské

Pohlaví	muži			ženy		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Období						
Počet osob ve věku 15 let a výše (v tis.)	124,2	123,6	123,2	129,2	128,7	128,1
- základní a bez vzdělání	18,5	19,5	20,6	32,6	31,0	27,3
- střední bez maturity	55,9	56,6	54,0	36,6	38,2	38,1
- střední s maturitou	35,2	34,0	34,4	45,6	43,8	45,7
- vysokoškolské	14,6	13,4	14,2	14,3	15,6	17,0

Zdroj: ČSÚ¹⁸

V případě ukazatele **Průměrné měsíční náklady na bydlení**¹⁹ byl po celé sledované období zaznamenán růst z 5 338 Kč v roce 2016 až po rok 2018, kdy dosáhly 5 451 Kč. Při srovnání let 2016 a 2018 je zaznamenán nárůst o 113 Kč.

V případě ukazatele **Počet osob v exekuci**²⁰ se v roce 2016 jednalo o 40 068 osob, v roce 2017 došlo k přechodnému nárůstu exekucí o 4 147 osob a v roce 2018 bylo zaznamenáno snížení počtu na 42 699 osob (meziroční pokles o 1 516 osob). Ukazatel **Podíl osob v exekuci**²¹ v roce 2016 činil 15,81 %, v roce 2017 se pak podíl zvýšil až na hodnotu 17,45 % (o 1,64 p. b. více) a v roce 2018 byl zjištěn pokles podílu osob v exekuci na 16,85 % (o 0,6 p. b. méně).

Dle Tabulky č. 2 bylo v KK v roce 2016 celkem 123 **mateřských škol** (dále jen „MŠ“), v letech 2017 a 2018 pak shodně 124 MŠ, počet dětí v MŠ byl nejmenší v roce 2016 (8 856) a v dalších letech sledovaného období se mírně zvyšoval až na 8 954 (rok 2018). **Základních škol** (dále jen „ZŠ“) bylo v letech 2016 a 2017 celkem 106, v roce 2018 pak přibyla jedna ZŠ, počet žáků ZŠ se od roku 2016 (24 845 žáků) průběžně mírně zvyšoval na 25 185 v roce 2018. Počet **středních škol** (dále jen „SŠ“) se ve sledovaném období 2016 až 2018 snížil z 38 o 6 na 32, počet studentů SŠ mezi rokem 2016 a rokem 2018 klesl o 543.

V KK nepůsobí žádná **konzervatoř**²². **Vyšší odborné školy** (dále jen „VOŠ“) byly ve sledovaném období celkem 4 a počet studentů se v nich postupně snižoval z 339 v roce 2016 na 228 (snížení o 111 osob). V kraji nemá sídlo žádná **vysoká škola** (dále

¹⁸ČSÚ. Trh práce v ČR – časové řady – 1993–2018 (101R (K) Věk a vzdělání populace. Tabulková část – Karlovarský kraj – NUTS3) [tabulka]. In: *Český statistický úřad* [online]. 2019

¹⁹ČSÚ. Příjmy a životní podmínky domácností (rok 2016, 2018) (Tabulková část 14.1 Domácnosti podle krajů – 1. část, d) Charakteristiky bydlení a vybavenost domácnosti (%)) [tabulka]. In: *Český statistický úřad* [online]. 2019

²⁰Otevřená společnost, o.p.s. Mapa Exekucí [online]. In: *Mapa exekucí* [online]. 2020

²¹Otevřená společnost, o.p.s. Mapa Exekucí [online]. In: *Mapa exekucí* [online]. 2020

²²MŠMT. Statistická ročenka školství 2018/2019 - výkonové ukazatele. (Tabulková část DK10.2 – Vzdělávání v konzervatořích, denní forma vzdělávání – žáci nově přijatí podle předchozího působiště – podle území) [tabulka]. In: *MŠMT* [online]. 2020 [cit. 2020-04-15].

jen „VŠ“), ale je zde zřízeno několik regionálních poboček VŠ, které mají sídlo mimo kraj. Počet studentů veřejných a soukromých VŠ s trvalým bydlištěm v kraji dle školních roků byl: 5 544 v období 2016/2017, 5 315 v období 2017/2018 a 5 121 v období 2018/2019. Z porovnání údajů o počtu studentů těchto VŠ mezi rokem 2016 a 2018 je patrný úbytek počtu studentů o 423 osob.

Tabulka č. 2: Počet MŠ, ZŠ, SŠ, VOŠ a VŠ – počet dětí, žáků a studentů dle typu

Období/Počet škol, počet dětí/žáků/studentů	2016	2017	2018
Počet MŠ	123	124	124
Počet dětí v MŠ	8 856	8 927	8 954
Počet ZŠ	106	106	107
Počet žáků ZŠ	24 845	25 002	25 185
Počet SŠ	38	37	32
Počet studentů SŠ	10 994	10 743	10 451
Počet VOŠ	4	4	4
Počet studentů VOŠ	339	269	228
Počet VŠ	0	0	0
Počet studentů VŠ	5 544	5 315	5 121

Zdroj: ČSÚ²³, MŠMT^{24,25,26,27,28}

Z Tabulky č. 3 je zřejmý nárůst počtu dětských skupin (dále jen „DS“) působících v kraji ze 2 v roce 2016 na 5 v roce 2018. Dále je ve sledovaném období patrný nízký počet mikrojeslí (jedny od roku 2017). Počet školních družin (dále jen „ŠD“) se ze 107 v roce 2016 zvýšil na 108 od roku 2017. Školních klubů (dále jen „ŠK“) bylo po celé období 2016 až 2018 provozováno 8.

²³ ČSÚ. Vzdělávání – kraj. In: Český statistický úřad [online]. 2020

²⁴ MŠMT. Statistická ročenka školství (roč. 2016/2017, roč. 2017/2018, roč. 2018/2019) – výkonové ukazatele. (Tabulková část B1.1.1 - Předškolní vzdělávání – školy, třídy, děti/dívky – podle území) [tabulka]. In: MŠMT [online]. 2020 [cit. 2020-04-15].

²⁵ MŠMT. Statistická ročenka školství (roč. 2016/2017, roč. 2017/2018, roč. 2018/2019) - výkonové ukazatele. (Tabulková část C1.1 - Základní vzdělávání – školy, třídy, žáci/dívky – podle území) [tabulka]. In: MŠMT [online]. 2020 [cit. 2020-04-15].

²⁶ MŠMT. Statistická ročenka školství (roč. 2016/2017, roč. 2017/2018, roč. 2018/2019) - výkonové ukazatele. (Tabulková část D2.1.1a – Vzdělávání ve středních školách – školy, žáci, nově přijatí, absolventi – podle území) [tabulka]. In: MŠMT [online]. 2020 [cit. 2020-04-15].

²⁷ MŠMT. Registr vysokých škol a uskutečňovaných studijních programů. In: MŠMT [online]. 2019 [cit. 2020-04-15].

²⁸ MŠMT. Statistická ročenka školství 2018/2019 – výkonové ukazatele. (Tabulková část E1.3.2 - VOŠ – studenti, nově přijatí, absolventi podle formy vzdělávání – podle území) [tabulka]. In: MŠMT [online]. 2020 [cit. 2020-04-15].

Tabulka č. 3: Počet DS, mikrojeslí, ŠD a ŠK

Období/Počet DS, mikrojeslí, ŠD a ŠK	2016	2017	2018
Počet DS ²⁹	2	3	5
Počet mikrojeslí ³⁰	0	1	1
Počet ŠD ³¹	107	108	108
Počet ŠK ³²	8	8	8

1.3 Souhrnný základní přehled sociodemografických údajů o Karlovarském kraji

Z níže uvedených základních údajů v Tabulce č. 4 je patrné, že počet obyvatel KK soustavně klesá a obyvatelstvo stárne. Počet úplných rodin v porovnání s počtem neúplných rodin je v procentuálním vyjádření z celkového počtu rodin 74,5 % ku 25,5 %. Tedy jedna čtvrtina rodin v KK je neúplná³³. Na tuto skutečnost se váží další socioekonomické problémy, specifika potřeb neúplných rodin a nutnost velmi citlivého nastavení celého systému rodinné politiky.

Tabulka č. 4: Souhrnný základní přehled demografických a socioekonomických údajů o Karlovarském kraji

Ukazatel	2016	2017	2018
Počet obyvatel celkem	296 749	295 686	294 896
Muži	146 487	146 012	145 674
Ženy	150 262	149 674	149 222
Počet živě narozených dětí	2 815	2 753	2 755
Věk matky při narození dítěte	29,3	29,7	29,7
Počet úplných rodin celkem (rok 2011)	55 093		
Počet neúplných rodin celkem (rok 2011)	18 824		
Počet uzavřených sňatků	1 504	1 551	1 631
Počet registrovaných partnerství celkem (rok 2011)	60		
Muži (rok 2011)	44		
Ženy (rok 2011)	16		

²⁹ Údaje od projektu IDS, 11. 7.2019.

³⁰ Údaje od projektu IDS, 11. 7.2019.

³¹ Výroční zprávy Karlovarského kraje o stavu školství v kraji

³² Výroční zprávy Karlovarského kraje o stavu školství v kraji

³³ ČSÚ. Domácnosti podle Sčítání lidu, domů a bytů – Karlovarský kraj - 2011 (Tabulková část 901 – Hospodařící domácnosti podle způsobu bydlení a podle typu hospodařící domácnosti) [tabulka]. In: *Český statistický úřad* [online]. 2013

Počet rozvodů	739	734	678
Věková struktura obyvatelstva celkem (v %)			
0–14	15,0	15,0	15,1
15–64	66,1	65,6	65,0
65+	18,9	19,4	20,0
Průměrný věk obyvatelstvo celkem	42,4	42,7	42,9
Průměrný věk muži	41,1	41,3	41,5
Průměrný věk ženy	43,7	44,0	44,2
Podíl základního vzdělání muži (v %)	14,9	15,8	16,7
Podíl základního vzdělání ženy (v %)	23,2	24,1	21,1
Podíl středního vzdělání bez maturity muži (v %)	45,0	45,8	43,8
Podíl středního vzdělání bez maturity ženy (v %)	28,4	29,7	29,8
Podíl středního vzdělání s maturitou muži (v %)	28,3	27,5	27,9
Podíl středního vzdělání s maturitou ženy (v %)	35,3	34,1	35,7
Podíl VŠ vzdělání muži (v %)	11,8	10,9	11,5
Podíl VŠ vzdělání ženy (v %)	11,1	12,1	13,3
Podíl nezaměstnaných osob celkem (v %)	5,5	3,5	2,9
Muži	5,5	3,5	2,9
Ženy	5,5	3,4	3,0
Míra chudoby (v %)	6,6	6,9	12,2

Zdroj: ČSÚ³⁴

³⁴ Informace obsaženy v Tabulce č. 4 jsou čerpány z následujících zdrojů:

ČSÚ. Obyvatelstvo – kraj. In: *Český statistický úřad* [online]. 2020.

ČSÚ. Pohyb obyvatelstva – vybrané území [tabulka]. In: *Český statistický úřad* [online]. Vygenerováno 04.06.2020

ČSÚ. Statistická ročenka Karlovarského kraje – 2018 (Tabulková část 4–5 – Narození) [tabulka]. In: *Český statistický úřad* [online]. 2018.

ČSÚ. Domácnosti podle Sčítání lidu, domů a bytů – Karlovarský kraj – 2011 (Tabulková část 901 – Hospodařící domácnosti podle způsobu bydlení a podle typu hospodařící domácnosti) [tabulka]. In: *Český statistický úřad* [online]. 2013.

ČSÚ. Domácnosti podle Sčítání lidu, domů a bytů – Karlovarský kraj – 2011 (Tabulková část 615 – Obyvatelstvo ve věku 18 a více let podle registrovaného partnerství, pohlaví a podle věku, nejvyššího ukončeného vzdělání a ekonomické aktivity) [tabulka]. In: *Český statistický úřad* [online]. 2012.

ČSÚ. Trh práce v ČR – časové řady – 1993–2018 (101R (K) Věk a vzdělání populace. Tabulková část – Karlovarský kraj – NUTS3) [tabulka]. In: *Český statistický úřad* [online]. 2019.

ČSÚ. Statistický bulletin – Karlovarský kraj (1. až 4. čtvrtletí 2017, 1. až 4. čtvrtletí 2018) - G. Nezaměstnanost (Tabulka G.2 - Podíl nezaměstnaných osob a volná pracovní místa v Karlovarském kraji a jeho okresech) [tabulka]. In: *Český statistický úřad* [online]. 2019.

Informace k Míře chudoby pro Karlovarský kraj byla poskytnuta ČSÚ na vyžádání regionální platformy. Poskytoval dat: ČSÚ, Informační služby, odd. šetření v domácnostech, Mgr. Helena Kovářová, info servis@czso.cz, tel: 274 052 304.

2 SWOT analýza Karlovarského kraje

Pro vymezení významných aspektů KK slouží SWOT³⁵ analýza vytvořená členy regionální platformy KK projektu KRP³⁶.

2.1 Silné stránky KK (S)

- Rozlohou sice malý kraj, ale relativně větší vzájemná blízkost měst, obcí, organizací a dalších potenciálních relevantních subjektů – lidé v menších městech a na vesnicích se znají, možnost efektivní a dobré komunikace mezi aktéry rodinné politiky (dále jen „RP“),
- značný výskyt přírodních léčivých zdrojů, velký podíl chráněných přírodních území, největší koncentrace lázeňských kapacit v rámci ČR,
- národní a mezinárodní prestiž zdejších lázní a lázeňských měst,
- dobrá exportní orientace krajské ekonomiky na státy Evropské unie (dále jen „EU“), blízkost vyspělých trhů v rámci EU (zejména Německa),
- existující síť dodavatelů napojených na automobilový průmysl (strojírenství, kovovýroba, elektrická zařízení, stroje aj.),
- vzájemná prostorová blízkost místních firem, existující páteřní dálnice na území kraje a zrychlení silniční přepravy zboží,
- existence tradičních oborů hospodářství v kraji (strojírenství, výroba porcelánu, lázeňství, turistika) a s tím související možnosti propagace kraje,
- zvyšující se spolupráce středních škol a firem při výuce a přípravě absolventů pro potřeby praxe a pracovního trhu,
- příchod zahraničních firem a investorů do průmyslových zón v kraji, možnosti investičních pobídek, fungující kancelář agentury pro podporu podnikání a investic CzechInvest v kraji,
- existence profesních komor a sdružení a jejich aktivity na podporu podnikání,
- existence širokého spektra nestátních neziskových organizací (dále jen „NNO“), jejichž aktivity se soustřeďují na podporu rodin v různých cyklech jejich vývoje a které znají konkrétní problémy v lokalitách svého působení a aktivně řeší – z terénní práce samostatně zjištěné – individuální potřeby občanů v KK.

---

³⁵ SWOT – vysvětlení jednotlivých písmen u zkratky SWOT analýzy: S = Strengths (Silné stránky), W = Weaknesses (Slabé stránky), O = Opportunities (Příležitosti), T = Threats (Hrozby)

³⁶ Vytvořeno členy regionální platformy projektu KRP – Karlovarský kraj do 5. března 2020 – s využitím vybraných údajů z dokumentů:

RIS3KVK. Krajská příloha k národní RIS 3. In: *RIS3KVK* [online]. 2014 [cit. 2019-11-06] Dostupné z: http://www.ris3kvk.cz/download/documents/RIS3_krajska_priloha_KK_2014-04-30.pdf

KÚKK – školský portál. Analýza potřeb území Karlovarského kraje In: *KÚKK* [online]. 2016 [cit. 2019-11-15]. Dostupné z: http://www.kvkskoly.cz/manazer/projekty/Documents/Analiza_potreb_uzemi_KAP.pdf

METODIKA rodinné politiky na krajské a místní úrovni [online]. MPSV. 2008. str. 62-69 (cit. 2019-11-15). ISBN 978-80-7421-176-8.

2.2 Slabé stránky KK (W)

- Podíl kraje na hrubém domácím produktu (HDP) ČR je nejnižší v rámci ČR; nízká vzdělanostní úroveň obyvatelstva, čistý disponibilní důchod domácností patří mezi nejnižší z regionů ČR,
- nízká produktivita práce, průměrné příjmy na osobu dlouhodobě jedny z nejnižších v rámci ČR,
- nevhodná oborová struktura kvalifikace osob na trhu práce – nedostatek VŠ vzdělaných, vysoce kvalifikovaných a vzdělaných SŠ pracovníků, kvalifikovaných pracovníků v některých oborech,
- profesní nesoulad mezi nabídkou a poptávkou volných pracovních míst, vysoký podíl tzv. montážního charakteru místní ekonomiky, nedostatečná nabídka volných pracovních míst pro osoby se zdravotním omezením,
- nedostatečná nabídka flexibilních forem práce, nadále nízký počet nabídek částečných pracovních úvazků pro rodiče dětí (hlavně pro rodiče s malými dětmi),
- rodinná politika není zatím v KK uceleně agregovaná do samostatné agendy – na Krajském úřadu Karlovarského kraje (dále jen „KÚKK“) není samostatné oddělení ani pracovník, který by se zabýval explicitně otázkami rodinné politiky,
- absence komplexní analýzy potřeb (potřeb, očekávání, zájmů) rodin v KK, rodinná politika v regionu není sledována (ani aplikována) cíleně a systémově, neexistence dlouhodobého systémového přístupu pro oblast RP,
- relativně velmi nízký počet mateřských center, rodinných center, komunitních center, alternativních školek a škol a podobných zařízení v regionu, omezená kapacita těchto zařízení; absence zařízení péče o děti s rozšířenou provozní dobou³⁷,
- snižující se počet obyvatel kraje,
- migrace pracovníků, zejména kvalifikovaných, za prací mimo region KK nebo do Německa,
- přetrvávající problémy s dopravní obslužností, zejména horší dopravní obslužnost v perifériích kraje; neochota lidí nebo nemožnost dojíždět za prací v rámci kraje,
- intenzita bytové výstavby v kraji patří dlouhodobě mezi nejnižší v ČR³⁸,
- zaměření části firem na výrobu s nízkou přidanou hodnotou, tzv. „assemble“ průmysl, který nevytváří podmínky pro investice do výzkumu a vědy a nevytváří pracovní místa pro osoby s VŠ vzděláním,
- ve srovnání s jinými regiony ČR zatím přetrvává spíše nižší příliv zahraničních investic, převaha technologicky méně náročné produkce (levné montovny dílčích komponentů určené ve velké míře pro export, bez kontaktu s finální kompletací),
- nízký podíl výzkumného a inovačního potenciálu ČR, slabý vliv inovačních aktivit na celou ekonomiku v KK,

³⁷ Tato zařízení mohou být využívána členy rodin pracujícími např. mimo území ČR či při směnném provozu. Z tohoto důvodu vzniká potřeba využívat zařízení péče v běžně nestandardních hodinách.

³⁸ ČSÚ. Bytová výstavba v Karlovarském kraji v 1. čtvrtletí 2020. In: *Český statistický úřad* [online]. 2020. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xk/bytova-vystavba-v-karlovarskem-kraji-v-1-ctvrtleti-2020>

- absence vysoké školy univerzitního typu a nízký podíl výzkumných institucí technického zaměření,
- vyšší podíl osob se sociálním znevýhodněním.

2.3 Příležitosti KK (O)

- Pozitivní vliv přístupů a vzorů dobré praxe prorodinných firem – jejich sounáležitost s místními obyvateli, obcí/městem a lokalitou je inspirací pro vznik obdobných aktivit i v jiných částech KK,
- některá města a některé obce v regionu začínají vnímat společenský přínos prorodinných aktivit, RP a spolupráce se zaměstnavateli a NNO při sladování pracovního a rodinného života,
- ze strany některých samospráv rostoucí podpora volnočasovým aktivitám v návaznosti na posilování perspektivy školství na venkově,
- rozvoj podnikání ve spolupráci s místními akčními skupinami (dále jen „MAS“) a různými svazky obcí a mikroregiony, vytváření pracovních příležitostí v souvislosti s jejich činností,
- diverzifikace hospodářských činností pro uplatnění kvalifikované populace, možnosti dotací z fondů EU,
- kulturní dědictví kraje a jeho využití pro volnočasové aktivity, přírodní památky a kulturní pamětihodnosti pro turistický ruch a s tím spojené služby,
- největší koncentrace lázeňských kapacit v rámci ČR, vysoký počet lázeňských hostů, pacientů a turistů a s tím spojený rozvoj terciální sféry v oblasti služeb pro lázeňství, turistiku a cestovní ruch,
- rozvíjející se cestovní ruch a rostoucí podpora budování doprovodné infrastruktury pro aktivní formy udržitelné turistiky,
- rozvoj potenciálu letecké dopravy, existence funkčního mezinárodního letiště a jím operovaných leteckých linek,
- významný počet zařízení vhodných pro rozvoj kongresové a incentivní turistiky,
- aktivity KK s pozitivním dopadem na rodiny,
- úspěšně se rozvíjející projekty Senior Pas, Senior Express, Senior Point; možnost jejich rozšíření o projekty Family Pas, Family Point apod.,
- podpora KK aktivitám, projektům a kampaním pro zatraktivnění regionu v rámci ČR i v zahraničí (např. kampaň KK „Žijeme regionem“ a „Živý kraj“).

2.4 Hrozby KK (T)

- Omezené možnosti podnikání a zvyšování produkce z důvodu nedostatku jak vysoce kvalifikované, tak i nekvalifikované pracovní síly,
- nízká podnikatelská aktivita v oborech s vyšší přidanou hodnotou a v nových technologiích, nízká inovační a výzkumná činnost s aplikací ve výrobě,

- nedostatečná podpora a realizace aktivit pro běžné funkční rodiny, které jsou na okraji zájmu – finanční prostředky směřují do sociálních služeb (jsou přerozdělovány dle zákona o sociálních službách) a je opomíjena cílená podpora funkčních rodin,
- přetrvávající nejnižší průměrná mzda ve srovnání s jinými regiony ČR, nízká motivovanost osob hledat práci, neochota cestovat za prací i v důsledku dosud horší obslužnosti hlavně v některých periferních či odlehlejších částech kraje veřejnou hromadnou dopravou,
- problémy v zajištění rozsahu a kvality veřejných služeb, které souvisí se zaměstnáním a zvyšující se výdaje na tuto oblast v rámci rodinného rozpočtu,
- nízký počet a nedostatečná koordinovanost projektů zaměřených na RP nebo ve prospěch rodin, izolovanost realizovaných projektů, opatření a aktivit pro oblast RP; nízká míra osvěty k problematice RP a prorodinných opatření,
- nedostatečné a nerovnoměrné pokrytí sítí služeb, které mohou pozitivně ovlivňovat činnost rodin (týká se hlavně řídce osídlených částí regionu a menších obcí),
- nedostatek kvalifikovaných pracovníků omezuje nebo limituje vznik nových vysoce kvalifikovaných pracovních příležitostí, které by mohly přispět k rozvoji celého regionu,
- nedostatečná dopravní infrastruktura a obslužnost, zejména v okrajových lokalitách kraje,
- nedostatek sdílených pracovních míst, zkrácených pracovních úvazků,
- dlouhodobě nepříznivý vývoj vzdělanostní struktury obyvatelstva,
- neexistence jednotné platformy (např. webového portálu) s komplexními informacemi pro rodiny snižuje míru informovanosti o možnostech rodin v kraji,
- velká závislost na ekonomice zemí, kam směřuje většina regionálního exportu (Německo, EU).

2.5 Závěry ze SWOT analýzy Karlovarského kraje, posouzení dalších odborných dat, relevantních zjištění a informací

Ke **klíčovým zjištěním**³⁹ v rámci **KK**⁴⁰, která definovala také regionální platforma KK projektu KRP, patří nedostatek finančně dostupného bydlení (intenzita bytové výstavby patří k nejnižším v ČR⁴¹), dlouhodobě nejnižší mzdy a vzdělanost (nejvyšší podíl osob se základním vzděláním a bez vzdělání a zároveň nejnižší podíl osob s vysokoškolským vzděláním v rámci ČR), nízká míra kvalifikace a její nevhodná struktura. Dále např. nízká míra hospodářského růstu, trvalé – dlouhodobé zaostávání za jinými regiony, přetrvávající nedostatečná nabídka výdělečně zajímavých

³⁹ METODIKA rodinné politiky na krajské a místní úrovni [online]. MPSV. 2008. str. 62-69 (cit. 2019-11-15). ISBN 978-80-7421-176-8.

⁴⁰ Zápis ze 14. setkání regionální platformy projektu KRP – Karlovarský kraj, 5. 3. 2020.

⁴¹ ČSÚ. Intenzita bytové výstavby v krajích ČR [tabulka]. In: *Český statistický úřad* [online]. Vygenerováno 04.06.2019.

pracovních příležitostí, migrace mladých osob do atraktivnějších aglomerací. Mladí lidé (resp. budoucí potenciální rodiny) se z kraje odstěhovávají nejrychleji v rámci krajů ČR⁴² (tzn. pokračující odliv osob v produktivním věku). Podíl rodinných domácností je po Hlavním městě Praze nejnižší v ČR. Přetrvává vysoký podíl dětí narozených mimo manželství a vysoká rozvodovost.

Mezi **zásadní problémy KK**⁴³, definované regionální platformou KK projektu KRP, patří např. dlouhodobě nejnižší mzdy, nízká vzdělanost, nízká míra a nevhodná struktura kvalifikace, slabý hospodářský růst, pokračující stagnace výkonu ekonomiky za jinými regiony ČR, nedostatečná nabídka finančně přijatelného bydlení. Dále pak např. nedostatek odborně a příjmově atraktivního pracovního uplatnění, vystěhovávání mladší a vzdělanější populace do jiných regionů, kde je reálnější perspektiva profesního uplatnění, rozvoje a kariéry, lepší podmínky pro volnočasové vyžití, pro založení a život rodiny.

Z **institucionálního nastavení** rodinné politiky plyne, že na KÚKK není oddělení ani pracovník s explicitním zaměřením na oblast RP a na podporu sladování pracovního a rodinného života. Kraj RP a podporu sladování dosud nemá uchopenou žádným systémovým dokumentem. V kraji jsou zatím v platnosti dva koncepční dokumenty pro oblast RP, které mají zpracovány obce Josefov a Dasnice.

Tendence, na které je podle regionální platformy projektu KRP zapotřebí v regionu KK⁴⁴ reagovat, jsou:

- Odliv lidí v produktivním věku, který je spojen s nedostatečnou kapacitou finančně dostupného bydlení a nabídek na pracovní uplatnění za adekvátní odměnu,
- stárnutí obyvatel, které je propojeno se vzrůstající potřebou zřizovat nové – další domovy pro seniory a poskytovat adekvátní sociální služby pro seniory.⁴⁵

Z jednání regionální platformy KK projektu KRP vyplynula k dílčím, shora uvedeným klíčovým zjištěním a zásadním problémům KK, následující doporučení:

- Zlepšit zaměření a strukturu oborového SŠ vzdělávání pro potřeby trhu práce (respektive zaměstnavatelů) v regionu,
- otevřít v regionu alespoň některé, pro kraj dle jeho specifík, oborově kompatibilní či perspektivně zajímavé fakulty veřejných VŠ (sídlících v jiných regionech ČR),
- podporovat přípravu vstřícných veřejných podmínek pro příchod zaměstnavatelů z oblastí high-technologií, výzkumu a vývoje, kteří mají zájem se v regionu etablovat,
- nastavit vhodná opatření související se stárnutím populace,

---

⁴² Prezentace ČSÚ, Kulatý stůl (KS) v projektu Krajská rodinná politika 17. 4. 2018, K. Vary (stěhování obyvatel do 29 let v letech 2011-2016, podle krajů, přepočítáno na 1 000 obyvatel, roční průměr). Téma KS: Jakými konkrétními opatřeními by mohla být podpořena prorodinná politika a omezen odliv mladých a rodin z regionu?

⁴³ Zápis ze 14. setkání regionální platformy projektu KRP – Karlovarský kraj, 5. 3. 2020.

⁴⁴ Zápis ze 14. setkání regionální platformy projektu KRP – Karlovarský kraj, 5. 3. 2020.

⁴⁵ RIS3KVK. Krajská příloha k národní RIS 3. In: *RIS3KVK* [online]. 2014 [cit. 2019-11-06].

- nastavit z úrovně KK co nejdříve a pro nejbližší období alespoň některá opatření s pozitivními dopady na rodiny a ostatní rezidenty a začít s realizací koncepční regionální RP.

3 Rodina jako základ společnosti

Jak lze vyvozovat z dostupných materiálů MPSV⁴⁶, trendem dnešní postmoderní společnosti je výrazná orientace na výkon a ekonomickou prosperitu a současně na blaho jednotlivce. Ve společnosti je nadále vnímána vysoká hodnota rodin, ale z důvodů pracovní vytíženosti a rychlého životního tempa je stále méně času a sil na prostor strávený s rodinou. Postupný společenský vývoj směřuje k větší akceptaci převzetí některých rolí státem, přetrvávají však nejasnosti o míře autonomie rodiny i intervence státu do rodin (v podstatě se jedná o „dělbu“ rolí mezi státem, rodinou a dalšími subjekty). V sociální oblasti se stát zaměřuje zejména na podporu osob či skupin v nepříznivé životní situaci, ohrožených sociálním vyloučením, jako jsou např. tělesně či zdravotně znevýhodnění lidé, neúplné rodiny, senioři či osoby a skupiny se sociálním znevýhodněním. Spíše v pozadí zatím zůstává podpora zdravé a fungující rodiny, ačkoli rodina je, byť rozšířena o řadu nových forem partnerství a soužití, stále považována za základ společnosti. Podpora rodin je součástí investic do lidského kapitálu. Ten vzniká i přímo v rodině samotné, a proto je podpora rodin nezbytná pro soudržnost a další rozvoj celé společnosti. Pro bezproblémové fungování rodinného života jsou klíčové tři základní předpoklady: znalosti/kompetence, čas a peníze. Přesto nejsou u mnohých rodin tyto předpoklady v potřebné míře naplňovány. České rodiny se v 21. století setkávají s řadou komplikací při zabezpečování svých potřeb a sladování pracovních a rodinných rolí (např. sociální a finanční znevýhodnění při domácí péči o dítě či jiného člena rodiny, nesoulad mezi nutností ekonomického zajištění rodiny a poskytnutím adekvátní péče dětem). Problematické jsou rovněž vlivy soudobých proměn v kulturní a hodnotové sféře. Nároky kladené na rodiče, mimo jiného i v souvislosti s výchovou dětí, neustále rostou. Soukromé investice rodičů do rodiny a jejich celospolečenský přínos nejsou doposud odpovídajícím způsobem oceněny.⁴⁷

Rodinná politika je politikou z povahy věci průřezovou, týká se zejména daňového, dávkového a důchodového systému, sociálních a zdravotních služeb, zaměstnanosti, předškolní péče, vzdělávání a školství, ale také lidských práv a bezpečnosti.⁴⁸ Klíčovým principem rodinné politiky je vytvářet rodinám takové prostředí, ve kterém mohou svobodně naplňovat svá rozhodnutí a přesvědčení týkající se rodinných hodnot, způsobů péče a cílů rodinného i osobního života. Jedná se tedy o zajištění svobodné volby při respektování ústavních hodnot a z nich vycházejících zákonů.⁴⁹

---

⁴⁶ *Rodinná politika na úrovni krajů a obcí* [online]. MPSV. 2008. str. 7 (cit. 15. 11. 2019). ISBN 978-80-86878-82-9 KUCHAŘOVA, Věra a kol. *Zpráva o rodině* [online]. Praha: VÚPSV, 2017. [cit. 2019-07-10]. Dostupné z: https://www.mpsv.cz/documents/20142/578124/Zprava_o_rodine.pdf.

MPSV. *Koncepce rodinné politiky* [online]. 2017 [cit. 2020-07-17]. Dostupné z: https://www.mpsv.cz/documents/20142/225508/Koncepce_rodinne_politiky.pdf.

⁴⁷ *Rodinná politika na úrovni krajů a obcí* [online]. MPSV. 2008. str. 7 (cit. 15. 11. 2019). ISBN 978-80-86878-82-9

⁴⁸ MPSV. *Koncepce rodinné politiky ČR* (2017). In: *MPSV* [online]. str. 5. [cit. 2020-07-20].

⁴⁹ MPSV. *Koncepce rodinné politiky ČR* (2017). In: *MPSV* [online]. str. 3. [cit. 2020-07-20].

Podle názoru regionální platformy projektu KRP⁵⁰ by se KK, jako samosprávný celek nesoucí také odpovědnost za občany a rozvoj území, mohl a měl na území své působnosti stát nositelem rodinné politiky. Na úrovni krajů se uplatňuje regionální rodinná a prorodinná politika na základě dílčích ustanovení zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, prostřednictvím koordinační a koncepční činnosti, přičemž kraje se zaměřují na institucionální a finanční zajištění služeb a v neposlední řadě se podílí na organizaci prorodinných aktivit a informování veřejnosti v regionu.

V tomto kontextu je podle názoru regionální platformy projektu KRP **rodinná politika vnímána jako jeden z pilířů stabilizace, rozvoje a prosperity celého Karlovarského kraje**⁵¹.

V Programovém prohlášení Rady KK pro období 2016–2020⁵² byla deklarována podpora rodin a péče o ohrožené děti, nicméně návazně zatím nebyly pro prorodinnou oblast vytyčeny žádné konkrétní priority ani opatření; dosud chybí např. určení a nastavení procesů, prostřednictvím kterých by mohla být agenda krajské rodinné politiky nastolena a zajišťována komplexně a dlouhodobě. Tento Návrh, který byl koncipován v regionální platformě KK projektu KRP, je nezávazným dokumentem, navrhuji, jak by bylo možno rodinnou politiku v regionu systémově uchopit a začít konkrétně realizovat.

3.1 Cíle rodinné politiky

Za účelem posílení soudržnosti celé společnosti a zvýšení důvěry obyvatelstva v budoucnost a v prostředí, ve kterém vyrůstají a žijí, jsou cíle rodinné politiky definovány v „Koncepci rodinné politiky ČR“ z roku 2017, následovně⁵³:

- Společenské klima má být vůči rodinám všestranně příznivé, bariéry a společenské tlaky mají být minimalizovány; rodina, rodičovství a manželství mají požívat zvláštní zákonné ochrany a mají být společensky vysoce oceňovány, přičemž je nutno posilovat autonomii rodiny,
- vhodné socioekonomické podmínky mají podporovat dobré fungování rodin a výchovu dětí, mají se zaměřit na finanční zajištění rodiny, slučitelnost práce a rodiny a služby péče o děti i seniory či jiné závislé osoby a umožnit tak rodinám získat dostatek volného času pro zkvalitňování rodinných vztahů,
- rodinám se specifickými potřebami má být věnována zvláštní pozornost – zejména neúplným rodinám, rodinám se členem se zdravotním postižením, rodinám se třemi a více dětmi a dalším rodinám nejvíce ohroženým relativní i absolutní

⁵⁰ Zápis ze 14. setkání regionální platformy projektu KRP – Karlovarský kraj, 5. 3. 2020.

⁵¹ Zápis ze 14. setkání regionální platformy projektu KRP – Karlovarský kraj, 5. 3. 2020.

⁵² KÚKK. Programové prohlášení Rady Karlovarského kraje. In: KÚKK [online]. 2017 [cit. 2020-04-15].

⁵³ MPSV. Koncepce rodinné politiky ČR (2017). In: MPSV [online]. str. 4. [cit. 2020-07-20].

- chudobou, mají být přijímána cílená opatření přispívající k rovnému přístupu ke vzdělávání a uplatnění členů těchto rodin na trhu práce i ve společnosti,
- posilovat vědomí a význam rodinných hodnot, kterými jsou trvalý vztah, manželství, vzájemná péče a hodnoty lásky a úcty a podpora významu rodiny ve společnosti.

3.2 Aktéři rodinné politiky v Karlovarském kraji

Jedním ze zcela zásadních klíčových pilířů rodinné politiky jsou její aktéři. Spektrum aktérů ovlivňujících rodinnou politiku v dané oblasti je nesmírně široké a lze, byť s mírnou nadsázkou, tvrdit, že do něj spadají všichni lidé ovlivňující jakýmkoliv způsobem životy jednotlivých rodin včetně rodin samotných. Konkrétně můžeme aktéry v území rozdělit do dvou základních skupin, a sice na ty, kdo rodinou politiku využívají (dále jen „**Rodiny**“) a skupinu těch, kteří disponují nástroji k ovlivnění rozvoje rodinné politiky v kraji (dále jen „**Realizátoři rodinné politiky**“). Obě tyto skupiny mají velmi specifické okruhy svých témat, která řeší mnoho navzájem se prolínajících oblastí. Množství aktérů je nicméně spíše podružným aspektem. Tím naprosto zásadním parametrem při tvorbě rodinné politiky na různých úrovních je jejich vzájemná spolupráce, respektive to, kolik aktérů na daném území je schopno se propojit a produkovat tak společně hmatatelné výsledky.

3.3 Rodiny

Při implementaci opatření rodinné politiky na úrovni regionů je nezbytné zohlednit, že se potřeby rodin liší v závislosti na životní fázi, ve které se jednotlivé zrovna nacházejí. Ve vztahu k rodinné politice mají největší zastoupení tyto rodiny:

- Rodiny s dětmi předškolního a školního věku – jedná se o rodiny pečující o jedno a více dětí. Takové rodiny mohou mít specifické potřeby např. v oblastech zaměstnávání, zvyšování pracovních kompetencí, posilování rodičovských kompetencí, výchovy a vzdělávání dětí, trávení volného času.
- Osoby navracející se na trh práce po delší době – osoby navracející se např. z důvodu skončení mateřské/rodičovské dovolené se mohou potýkat s jistými profesními problémy vyplývajícími ze snížení či ztráty své odborné způsobilosti kvůli v mezidobí proběhlému inovačnímu pokroku, rychlému technickému či technologickému vývoji.
- Rodiny se specifickými potřebami – jedná se o rodiny pečující o osobu blízkou, nejčastěji o zdravotně znevýhodněného člena rodiny, stárnoucí rodiče či prarodiče. Takové rodiny mohou mít specifické potřeby např. v oblastech zaměstnávání, nebo vyplývajících z nedostatku volného času pro vlastní seberealizaci či odpočinek, a také v situacích, kdy nemohou o osobu blízkou pečovat.

3.4 Realizátoři rodinné politiky

Následující podkapitoly definují realizátory rodinné politiky vymezené regionální platformou KK projektu KRP⁵⁴.

3.4.1 Nestátní neziskové organizace

Regionální platforma KK projektu KRP chápe nestátní neziskové organizace jako dobrovolné organizace, které v terénu pomáhají předcházet konkrétním nepříznivým situacím, případně je dále řešit, a plní tak důležitou roli na poli prevence. Jejich veřejně prospěšná činnost zasahuje do mnoha oblastí života rodin a všech generací, např. volnočasových aktivit, posilování rodičovských a osobnostních kompetencí, dalšího profesního vzdělávání, sladování rodinného a pracovního života. Jsou místem pro setkávání, sdílení, ale i prostorem vlastní seberealizace např. v případě dobrovolnictví⁵⁵.

3.4.2 Zaměstnavatelé

Dle Zákoníku práce ČR⁵⁶ je zaměstnavatelem osoba, pro kterou se fyzická osoba zavázala k výkonu závislé práce v základním pracovněprávním vztahu. Zaměstnavatelem⁵⁷ může být jak právnická osoba (např. obchodní společnost, družstvo, spolek), tak osoba fyzická (člověk), může jím být také stát (Česká republika, která jedná v pracovněprávních vztazích prostřednictvím příslušné organizační složky státu, například některého z ministerstev). Zaměstnavatelem může být podnikající i nepodnikající, ziskový i neziskový subjekt. Na straně zaměstnavatele může vůči zaměstnanci vystupovat vždy pouze jediný právní subjekt, v jednom pracovněprávním vztahu nemůže mít zaměstnanec více než jednoho zaměstnavatele. Tím samozřejmě není vyloučeno, aby jeden zaměstnanec vstoupil do více pracovněprávních vztahů s více zaměstnavateli.

Mezi realizátory rodinné politiky řadíme dle regionální platformy KK projektu KRP ty zaměstnavatele, kteří jsou aktivní v rámci společenské odpovědnosti firem a mají snahu přispívat k realizaci opatření na podporu rodin⁵⁸.

3.4.3 Orgány veřejné správy

Veřejná správa bývá charakterizována jako správa veřejných záležitostí ve veřejném zájmu. Tím je dána její nenahraditelná úloha, jako specifické společenské činnosti

---

⁵⁴ Zápis ze 14. setkání regionální platformy projektu KRP – Karlovarský kraj, 5. 3. 2020.

⁵⁵ Zápis ze 14. setkání regionální platformy projektu KRP – Karlovarský kraj, 5. 3. 2020.

⁵⁶ Zákon č. 262/2006 Sb. ze dne 21. dubna 2006. Zákoník práce (naposledy novelizován s účinností od 01. 06. 2020. Ve znění: zákona č. 366/2019 Sb. (účinnost od 1. června 2020). In: Sbíрка zákonů České republiky.

⁵⁷ MPSV. Příručka pro personální agendu a odměňování zaměstnanců. In: MPSV [online]. 2020.

⁵⁸ Zápis ze 14. setkání regionální platformy projektu KRP – Karlovarský kraj, 5. 3. 2020.

řídícího a organizačního charakteru, zaměřená na veřejné záležitosti a determinovaná veřejným zájmem.⁵⁹

Vykonavatelé státní správy v ČR jsou:

- Orgány moci výkonné jako přímí vykonavatelé,
- orgány územních samosprávných celků výkonné moci, jako nepřímí vykonavatelé, pokud na ně byla státem přenesena pravomoc a působnost v oblasti veřejné správy,
- jiné orgány, či oprávnění zástupci právnických osob, jakož i fyzické osoby, pokud na ně byla státem přenesena pravomoc a působnost v oblasti veřejné správy jako přímí vykonavatelé (jsou-li součástí státu) nebo jako nepřímí vykonavatelé (nejsou-li součástí státu); příkladem jsou například orgány veřejných policejních sborů, které jsou součástí státu nebo územních samosprávných celků.⁶⁰

Orgány veřejné správy mají stanovenou zákonem odpovědnost za zajištění potřeb občanů svých územních celků, včetně jejího rozsahu. Členové regionální platformy KK⁶¹ projektu KRP domnívají, že orgány veřejné správy tak hrají nezastupitelnou roli z hlediska koncipování, realizace a směřování prorodinných opatření a aktivit.

3.4.4 Soukromí poskytovatelé služeb pro rodiny

Za poskytovatele těchto služeb jsou považovány soukromé fyzické nebo právnické osoby provozující soustavnou činnost samostatně, vlastním jménem, na vlastní zodpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených živnostenským zákonem (mimo dětské skupiny). Tyto služby jsou tedy provozovány na komerční bázi, obce ani stát na provoz těchto zařízení nepřispívají, tj. je zcela financován ze soukromých finančních zdrojů.⁶²

V zásadě se jedná o následující okruhy skupin poskytovatelů služeb⁶³:

- Péče o dítě do 3 let v denním režimu – tato živnost může být provozována obchodními společnostmi, obecně prospěšnými společnostmi nebo příspěvkovými organizacemi zřizovanými krajem, obcí nebo svazkem obcí,
- mimoškolní výchova a činnost, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti,
- poskytování služeb pro rodinu a domácnost – tato činnost je dle nařízení vlády č. 278/2008 vymezena jako individuální péče o děti nad tři roky věku v rodinách, příležitostné krátkodobé hlídání dětí (včetně dětí do tří let věku), dále poskytování

⁵⁹ PRŮCHA, Petr. Správní právo (obecná část). 4. doplněné a opravené vydání. Brno: Masarykova Univerzita Brno, 2001. ISBN 80-210-2763-0 2001, s. 40–42.

⁶⁰ POMAHAČ, Richard. Organizace veřejné správy. In: VŠE – katedra práv [online]. [cit.2020-06-15].

⁶¹ Zápis ze 14. setkání regionální platformy projektu KRP – Karlovarský kraj, 5. 3. 2020.

⁶² VÚPSV. Nerodičovská péče – Vázaná živnost „Péče o dítě do 3 let v denním režimu“. In: VUPOSV [online]. [cit. 2020-06-15].

⁶³ VÚPSV. II. Česká republika. In: VUPOSV [online]. [cit. 2020-06-15].

služeb pro rodinu a domácnost, zejména zajišťování chodu domácnosti (vaření, úklid, praní, žehlení, péče o zahradu a podobně) a též péče o osoby vyžadující zvýšenou péči, obstarávání nákupů a jiných záležitostí souvisejících s chodem domácnosti a jiná obstaravatelská činnost,

- služby péče o děti zřizované a provozované pouze na základě obecných právních předpisů,
- dětská skupina⁶⁴.

3.4.5 Vzdělávací a poradenské instituce

Vzdělávací a poradenské instituce jsou veřejné právnické a fyzické osoby zapsané ve školském rejstříku. Jedná se zejména o všechny stupně a druhy škol, pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče, speciálně pedagogická centra apod.

3.4.6 Ostatní odborníci v oblasti RP (akademická, vědecká a výzkumná sféra a další subjekty)

Podle názorů regionální platformy KK⁶⁵ projektu KRP do této skupiny mohou být zařazeny např. nejrůznější veřejné či soukromé subjekty, které se zabývají záležitostmi týkajícími se života dětí a rodin (např. infrastrukturou, dopravou) nebo péčí o volný čas, a dále například odborníci z akademické, vědecké a výzkumné sféry (např. sociologové, demografové, ekonomové), kteří mohou k tématu přispívat svými odbornými podněty a doporučeními. Nezastupitelná role těchto aktérů je bezpochyby vnímána především v potřebě sdílet výsledky jejich výzkumů, analýz, průzkumů a poznatků.

---

⁶⁴ Podmínky založení a provozu dětské skupiny stanovuje zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů (v aktuálním znění novely zákona č. 127/2015 Sb., č. 65/2017 Sb. a č. 183/2017 Sb.).

⁶⁵ Zápis ze 14. setkání regionální platformy projektu KRP – Karlovarský kraj, 5. 3. 2020.

4 Priority rodinné politiky v Karlovarském kraji

V rámci realizace projektu „Koordinace opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života na úrovni krajů“ byly na úrovni odborné pracovní skupiny regionální platformy KK projektu KRP stanoveny následující základní priority pro systémovou tvorbu a zajištění kontinuální realizace rodinné politiky KK:

Priorita č. 1

Osvětově informační činnost o aktivitách kraje v oblasti KRP

Priorita č. 2

Podpora neziskových organizací zaměřených na služby pro rodiny

Priorita č. 3

Kooperace samospráv s podnikatelskou sférou pro sladění rodinného a pracovního života

Priorita č. 4

Marketingová kampaň kraje v oblasti KRP

Priorita č. 5

Vznik funkce koordinátora KRP v Karlovarském kraji

Uvedené priority byly regionální platformou KK⁶⁶ projektu KRP opětovně potvrzeny, a to s ohledem na současný reálný stav krajské rodinné politiky, specifika KK a vydefinované potřeby naplňování principů a metod rodinné politiky.

Jednotlivé priority budou více rozvedeny v následujících kapitolách.

---

⁶⁶ Zápis ze 14. setkání regionální platformy projektu KRP – Karlovarský kraj, 5. 3. 2020.

4.1 Priorita č. 1

Osvětově informační činnost o aktivitách kraje v oblasti KRP

V kontextu „Listiny základních práv a svobod“⁶⁷ lze na rodinu nahlížet jako na základní a nejvýznamnější jednotku naší společnosti, a proto by měla být politika pro rodiny vnímána politikou budoucnosti a stát se jedním z komunikačních pilířů KK. Rodinná politika je zcela zásadní a ovlivňuje nastavení ostatních cílů z důvodu jejich vzájemné provázanosti. Informace obecně utvářejí a formují společnost, podporují rozvoj jednotlivých částí společnosti, tedy i rodin. Dostatek potřebných informací pak rodinám napomáhá lépe se orientovat a řešit své životní situace. S dostatečnou informovaností je spojena i spolupráce a spoluzodpovědnost společnosti a rodiny.

Karlovarský kraj by měl rodinám maximálně zjednodušit vyhledávání informací o prarodinných aktivitách v kraji, předávat informace všem generacím srozumitelnou formou, zapojit rodiny do dialogu (oslovování rodin při veřejných akcích, zapojení zástupců rodin do pracovní skupiny rodinné politiky, online ankety), naslouchat jejich potřebám a usnadnit jim komunikaci s institucemi kraje.

Funkční internetové stránky jsou považovány – z hlediska propagace celé krajské rodinné politiky – za hlavní a zcela zásadní marketingový nástroj. V současné době nemá KK vlastní webový portál ani aktivní záložku na stávajících internetových stránkách, které by byly zaměřeny na RP a její prezentaci. Informace zaměřené na tuto oblast jsou poměrně roztržité a jejich vyhledávání může být pro rodiny časově náročné a celkově nepřehledné. Rodiny v KK tak nemusí mít i z těchto důvodů k dispozici dostatek informací o RP v kraji.

Stávající webové stránky KK (www.kr-karlovarsky.cz) obsahují na několika různých místech velké množství informací, jež mohou velmi kvalitně naplnit webové stránky přímo určené rodinám. Informace mohou být prostřednictvím nového webu určeného krajské rodinné politice mnohem lépe vyhledány. V tak širokém množství odkazů a témat, které webové stránky KK v současné době poskytují, se řada přínosných a potřebných informací k zájemcům nemusí vůbec dostat.

4.1.1 Potřeby aktérů rodinné politiky

Rodiny:

- Získat na jednom místě informace o rodinné politice kraje, odkazy na jednotlivé služby, přehledy plánovaných akcí a další důležité informace pro rodiny,
- rychle se orientovat v nabídce vzdělávacích a osvětových aktivit, v poradenství a dalších podpůrných aktivitách,

⁶⁷ Poslanecká sněmovna parlamentu České republiky. Listina základních práv a svobod. In: PSP [online]. [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>

- získat na jednom místě informace (např. z oblasti trhu práce),
- mít k dispozici informace o zaměstnavatelích, kteří nabízejí flexibilní formy práce, informace o projektech na podporu zaměstnanosti, které jsou v KK realizovány,
- možnost podílet se na tvorbě rodinné politiky kraje (např. prostřednictvím členství v pracovních skupinách),
- získat na jednom místě informace o službách potřebných pro běžné fungování rodiny, včetně informací z oblasti péče o děti a péče o seniory, v případě nepříznivých situací v rodině mít informace o poskytovatelích podpory a pomoci.

Realizátoři rodinné politiky:

- Presentovat své programy, činnosti, projekty, nabídky cílené na rodiny a sdílet příklady dobré praxe,
- vyměňovat si s aktéry RP nabyté zkušenosti, avizovat pořádání workshopů, multioborových setkání, konferencí a podobných akcí zaměřených na odbornou i laickou veřejnost,
- úžeji spolupracovat a koordinovat s ostatními realizátory termíny a zaměření akcí a aktivit, zatraktivňovat již fungující a úspěšné akce a aktivity,
- prezentovat nabídky pracovních míst zaměstnavatelů se specifickými výhodami pro pracovníky se specifickými potřebami (např. flexibilní formy práce, sdílená pracovní místa, home office),
- získávat zpětnou vazbu z výzkumných šetření např. pomocí publikovaných dotazníků (nástroj pro zjišťování např. zájmu o využívání poskytované nabídky dílčích prarodinných aktivit v kraji), získávat náměty a návrhy pro korigování cílů a aktivit RP.

4.1.2 Klíčové cíle priority

- Podporovat včasnou informovanost médií, rodin a široké i odborné veřejnosti a dalších subjektů o všech aktivitách na podporu rodiny realizovaných v kraji,
- usnadnit a zpřehlednit přístup k informacím pro veškeré aktéry KRP,
- podporovat a motivovat rodiny k aktivní účasti na akcích, k využívání služeb a nabídek jak pro pracovní, tak i pro volnočasovou oblast,
- motivovat realizátory KRP ke vzájemné spolupráci,
- v rámci příkladu dobré praxe propojit a získat informace a kontakty na organizace, které se zabývají prarodinnými opatřeními a využít je ve prospěch realizace aktuálních prarodinných opatření ,
- vytvořit a spravovat webové stránky rodinné politiky KK.

K obsahu webových stránek pro rodinnou politiku lze jako inspiraci využít již fungující webové stránky s obdobným obsahem na portálech jiných krajů. Propagace, komunikace a marketing rodinné politiky se tak mohou stát – pro uživatele služeb, do aktivit zapojené aktéry i další zájemce a veřejnost – komplexnější, provázané,

smysluplné a přehledné.

4.1.3 Možnosti způsobu realizace priority

- Zadání úkolu ke vzniku webového portálu a jeho kontrola,
- umožnění pověřené osobě (např. koordinátorovi KRP) řídit obsahově portál dle aktuálních potřeb a zadání kraje,
- zahrnutí této priority do běžné, krajem realizované agendy KRP.

4.2 Priorita č. 2

Podpora neziskových organizací zaměřených na služby pro rodiny

Neziskový sektor je nedílnou součástí společnosti. Jedná se o jednoho z hlavních aktérů působících v oblasti podpory rodiny. Nestátní neziskové organizace nabízejí návazné či doprovodné služby všem rodinám.

System podpory neziskových organizací, které poskytují podporu disfunkčním či dokonce afunkčním rodinám v rámci sociálních služeb, je spravován prostřednictvím samostatných dotačních titulů a podpory sociálních služeb (v KK se jedná např. o projekty „Pečovatelská služba – příležitost pro život doma“, „Podpora procesu střednědobého plánování rozvoje sociálních služeb v Karlovarském kraji“, oceňování dobrovolníků v rámci akce „Křesadlo“). Proto se kapitola v souladu s celou koncepcí KRP zaměřuje pouze na neregistrované služby pro rodiny.

Největší zastoupení mezi neziskovými organizacemi, působícími v oblasti rodinné politiky, mají mateřská, rodinná a komunitní centra. Cílovou skupinou mateřských center je především vícegenerační rodina, která zahrnuje děti (všeho věku), rodiče (páry i jednotlivce) včetně těhotných žen a jejich partnerů, a také prarodiče. Činnost center však směřuje i na širokou veřejnost (akce pro veřejnost, komunitní spolupráce), odborníky (spolupráce na podporu činnosti MC ve prospěch rodin) a na místní samosprávu (spolupráce na komunální úrovni – prosazování zájmu rodin na lokální úrovni). Princip sociální práce vychází z metody „svépomocné skupiny“ a mateřská centra působí především na poli prevence rizikových jevů v rodině a ve společnosti.

Možnosti podpory ze strany mateřských center:

- Podpůrné rodičovské skupiny – sdílení a naslouchání, vzájemná podpora, přirozené učení a učení se, dávání a přijímání,
- podpůrné mezigenerační skupiny,
- podpůrné skupiny národnostních menšin, cizinců, rodin se zdravotně znevýhodněnou osobou apod.,
- laické poradenství, odborné poradenství, konzultační hodiny,

- aktivace rodin (dětí, matek, otců, rodičů i prarodičů) prostřednictvím programové škály zaměřené na rozvoj schopností a dovedností – kreativní, sportovní, pracovní; zvyšování vědomostí; návrat a uplatnění na trhu práce,
- flexibilní celoživotní vzdělávání,
- osvětové a komunitní akce pro veřejnost,
- specializovaná vzdělávací nabídka a péče o děti předškolního věku vznikající při problematice nezaměstnanosti,
- dobročinné akce – např. sbírky, bazary, jarmarky, adopce dětí na dálku, spolupráce na akcích (společenská odpovědnost mateřských center).

4.2.1 Potřeby aktérů rodinné politiky

Rodiny:

- Podporovat vzájemné setkávání pro sdílení zkušeností a dobré praxe, předávat jim informace, získávat nabídky a podporu od různých podpůrných zájmových pracovních a tematických skupin,
- mít k dispozici nabídky dočasného hlídání dětí,
- podporovat seberealizaci členů rodin (nabídka dalšího vzdělávání např. v měkkých dovednostech, cizích jazycích, finanční gramotnosti, občanské gramotnosti, osobního rozvoje),
- podporovat pozvolný návrat členů rodin do pracovního procesu, udržet si přehled o aktuálních trendech na trhu práce i mimo něj, poskytnout podporu při změně pracovního zařazení (či pracovní náplně) spojené s novými nároky, technickým či technologickým pokrokem apod.,
- sladovat časové možnosti např. při zajištění péče o dítě či jiného člena rodiny vs. např. práce ve směnném provozu, v době školních prázdnin,
- zvyšovat povědomí o zdravém životním stylu,
- dostupnost podpory a poradenství pro rodiny v širokém spektru nepříznivých situací,
- možnost podílet se na tvorbě rodinné politiky kraje (např. zapojením se do aktivit pracovních skupin),
- získávat na jednom místě informace o službách potřebných pro běžné a plnohodnotné fungování rodiny, informace z oblasti péče o děti či jiné členy rodiny, a z dalších oblastí, které denně rodina potřebuje pro svůj bezproblémový chod.

Realizátoři rodinné politiky:

- Prezentovat své programy, činnosti, projekty, nabídky (celým rodinám i určené jejich jednotlivým členům) a příklady dobré praxe v rámci KK,
- podporovat výměnu zkušeností a sdílení dobré praxe mezi aktéry RP – pořádání workshopů, multioborových setkání, konferencí a podobných akcí zaměřených na

- oblast rodinné politiky pro odbornou i laickou veřejnost,
- těsněji spolupracovat a koordinovat s ostatními realizátory termíny a zaměření akcí a aktivit, zatraktivňovat již fungující a úspěšné akce a aktivity,
  - získávat zpětnou vazbu z terénních či výzkumných šetření realizovaných např. pomocí dotazníků ke zjišťování zájmu o využívání poskytované nabídky dílčích prarodinných aktivit v kraji, získávat náměty a návrhy na ev. korekci regionálních aktivit či opatření a cílů k RP.

4.2.2 Klíčové cíle priority

- Podporovat preventivní aktivity,
- vytvořit marketingovou podporu NNO,
- nastavit systematickou spolupráci KK s NNO,
- podporovat péči o děti a jiné členy rodiny,
- rozšířit volnočasové aktivity pro celé rodiny, především pro děti, mládež a mladé dospělé,
- podpořit mezigenerační spolupráci,
- podporovat seberealizační aktivity, vzdělávání pro dospělé, rekvalifikace, komunitní setkávání dospělých,
- podporovat rozvíjení smysluplného trávení volného času rodin a jejich členů,
- nabídnout podporu a pomoc v běžných záležitostech rodinného života,
- motivovat rodiny k aktivní účasti na akcích či aktivitách, k využívání služeb a nabídek jak v pracovní, tak i ve volnočasové oblasti,
- motivovat realizátory KRP ke vzájemné spolupráci,
- získat informace a kontakty na prarodinně angažované aktéry KRP a využít je ve prospěch realizace aktuální, akční a přínosné KRP.

4.2.3 Možnosti způsobu realizace priority

- Využití webového portálu KRP k zajištění informovanosti v rámci území KK, propagace, propojení aktivit, nabídek a námětů pro cílovou skupinu rodin,
- umožnění (koordinátorovi KRP či jiné pověřené osobě) shromažďovat, vyhodnocovat a řídit oblast propojení aktivit NNO s aktivitami KK,
- zahrnutí této priority do běžné agendy KRP,
- podpora existence NNO prostřednictvím vypsání vhodných dotačních titulů KK pro rodinnou problematiku za účelem zajištění finanční podpory činností či udržení prostorů pro realizaci činností, bezplatné poskytnutí prostorů pro činnosti, ev. poskytnutí minimální výše nájemného za poskytnuté prostory,
- zajištění publicity příkladům dobré praxe,
- participace na přípravě rozvojových dokumentů pro oblast KRP, vnímání NNO jako partnerů a jejich zapojování do poradních skupin pro oblast KRP,
- zapojení NNO do analýz a dotazování ke zjišťování potřeb, zájmů a očekávání

- rodin,
- poskytování darů a sponzoringu akcí.

4.3 Priorita č. 3

Kooperace samospráv s podnikatelskou sférou pro sladění rodinného a pracovního života

Intenzivní kooperace samospráv s podnikatelskou sférou působící v regionu předpokládá zásadní systémový přístup. Bez něj, a více praktické spolupráce, nelze úspěšně a komplexněji sladit práci a rodinu, což má přímé dopady na život obyvatel.

Hlavním cílem rodinné politiky v oblasti spolupráce podnikatelské sféry a samosprávy je podpora vhodných podmínek pro rodiny, umožnění členům rodin svobodně realizovat vlastní životní strategie, naplňování jednak rodičovských, ale i profesních plánů a – zejména u mladé generace – také pomoc s utvářením povědomí hodnoty rodiny a vlastní odpovědnosti za její stabilitu a funkčnost. KK jako vrcholná instituce regionální samosprávy může ze své pozice, sice nepřímo, ale velmi významně, pozitivně ovlivňovat hledání a nastolování konkrétních vhodných forem kooperace mezi podnikatelskými subjekty i dalšími zaměstnavateli na jedné straně, a městy a obcemi na straně druhé.

Pro fungování komplexní a efektivní regionální rodinné politiky je nezbytná spolupráce všech aktérů na místní i krajské úrovni. Sem můžeme zahrnout nejen různá podnikatelská sdružení, svazy, komory a další subjekty zastupující podnikatele, firmy a živnostníky, ale i přímo firmy a podnikatele, kteří na území daného regionu, města nebo obce působí. Sami zaměstnavatelé mohou podporovat prorodinné aktivity materiální pomocí (podporou zaměstnanců formou benefitů, budováním firemních dětských skupin a mateřských škol, zajištěním veřejných akcí apod.), dále se mohou přihlásit ke „Společenské odpovědnosti firem“ či auditu „Společnost přátelská rodině“.

S oblastí podnikání a podnikatelskou sférou velmi úzce souvisí i otázky vzdělanosti a její struktury v rámci kraje, a proto je třeba zde uvést i krátkou informaci o situaci v oblasti školství a o stavu úrovně vzdělanosti v rámci KK.

Karlovarský kraj patří v rámci ČR k regionům s nejnižší úrovní vzdělanosti obyvatel⁶⁸. Je zde nejvyšší podíl obyvatel starších 15 let pouze se základním vzděláním (20,6 %) a nejnižší podíl vysokoškoláků (14,2 %). Tato situace se logicky odráží v nepříznivé profesní struktuře zaměstnanosti, kde KK vykazuje podprůměrný podíl v náročnějších a lépe honorovaných pozicích, jako jsou řídicí pracovníci, odborníci, techničtí pracovníci a kvalifikovaní řemeslníci, a naopak nadprůměrný podíl pracovníků

⁶⁸ ČSÚ. Trh práce v ČR – časové řady – 1993–2018 (Tabulková část 101R (K) Věk a vzdělání populace dle krajů) [tabulka]. In: *Český statistický úřad* [online]. 2019.

bez kvalifikace u obsluhy strojů a zařízení či provozních pracovníků ve službách a obchodě.

Hlavními úkoly KK v oblasti středního školství by – z pohledu regionální platformy KK⁶⁹ projektu KRP – měly být stabilizace a případné úpravy oborové struktury středoškolské vzdělávací nabídky s cílem zvýšit efektivitu a kvalitu vzdělávání a jeho relevanci vůči potřebám trhu práce. Nabídka vzdělání by měla korespondovat s potřebami zaměstnavatelů. Firmy by tak měly spolu s KK a středními školami motivovat rodiče absolventů základních škol i samotné žáky ke studování oborů v budoucnu uplatnitelných na trhu práce. Zde je pak nezastupitelná role rodiny a rodičů při výběru povolání jejich dětí a při realistickém posouzení jejich předpokladů pro studium nebo budoucí povolání.

Terciární vzdělávání je v KK realizováno čtyřmi VOŠ, a dále v rámci programů veřejných a soukromých vysokých škol sídlících v jiných krajích. Jedná se o šest poboček čtyř veřejných a dvou soukromých vysokých škol v podobě fakulty či střediska.

Talentovaní, ambiciózní absolventi středních a vyšších odborných škol, kteří nemají žádné vztahové závazky ke KK, region zpravidla opouštějí a pokračují ve vysokoškolských a postgraduálních studiích na vysokých školách mimo KK. Navíc se studenti málokdy vrací a absence veřejné vysoké školy v regionu je jedním z důvodů pro obtížné udržení vysoce vzdělaného obyvatelstva v kraji.

4.3.1 Potřeby aktérů rodinné politiky

Rodiny:

- Dostupnost flexibilní pracovní nabídky, potřeba úpravy pracovní doby, pracovní náplně,
- dostupnost péče o dítě či jiného člena rodiny po nezbytně nutnou dobu, např. z osobních či rodinných důvodů, v době školních prázdnin,
- získat v případě nutnosti změny zaměstnání v reálném čase účinnou podporu (poradenství).

Realizátoři rodinné politiky:

- Zvyšovat v regionu podíl zaměstnavatelů společensky odpovědných za svoje zaměstnance,
- navyšovat v kraji podíl zaměstnavatelů nabízejících flexibilní formy práce,
- zvyšovat materiální pomoc a další vhodné formy podpory např. pro budování dotovaných firemních předškolních zařízení,

---

⁶⁹ Zápis ze 14. setkání regionální platformy projektu KRP – Karlovarský kraj, 5. 3. 2020.

- podporovat u zaměstnavatelů koncipování a utváření firemních programů a systémů benefitů pro jejich zaměstnance s rodinnými závazky,
- společensky oceňovat zaměstnavatele, kteří sponzorují prorodinné aktivity,
- iniciovat a podporovat dílčí aktivity i projekty, které napomáhají rozvíjet vzájemnou spolupráci samosprávy, vzdělávacích institucí a zaměstnavatelů,
- usilovat o intenzivnější využití prvků a strategií age managementu (řízení lidí s ohledem na věk),
- usilovat v regionu o zvyšování podílu zaměstnavatelů využívajících principy work-life balance (rovnováha mezi trávením času v práci a trávením času jinými aktivitami).

Konstruktivní spolupráce KK se zaměstnavateli v oblasti sladování pracovního a rodinného života by měla vyústit v řadu hodnotných projektů. Cílem opatření v KK by mělo být dosáhnout maximálního vyvážení potřeb zaměstnavatelů a zaměstnanců na místní i krajské úrovni.

4.3.2 Klíčové cíle priority

- Systémově v regionu nastavená podpora aktérů trhu práce na místní úrovni (zaměstnavatelů i zaměstnanců),
- vytváření vyvážených podmínek pro realizaci svobodné volby zapojení rodičů či jiných pečujících osob na trhu práce,
- existence a podpora rozvíjení spolupráce místních samospráv s podnikatelskou veřejností za souběhu rozvíjení regionálních aktivit na podporu rodin,
- zvýšení důrazu na potřebu flexibilních forem práce u zaměstnavatelů, zejména zavádění pružné pracovní doby nebo částečných pracovních úvazků pro rodiny se specifickými potřebami,
- podpora spolupráce zaměstnavatelů se samosprávami a regionálními institucemi formou nabídky prostoru k diskusi, výměně a přenosu informací o potřebách trhu práce,
- pravidelná spolupráce kraje, místních zaměstnavatelů a škol pro usnadnění volby budoucí přípravy dorůstající generace na její pozdější profesní uplatnění s ohledem na objektivní potřeby a tendence na trhu práce v regionu.

4.3.3 Možnosti způsobu realizace priority

- Zaměření se na intenzivní podporu spolupráce zaměstnavatelů se samosprávami, zajištění nabídky prostoru ke vzájemné diskusi, výměně a přenosu informací o potřebách trhu práce,
- flexibilnější reakce a aktivní přizpůsobení vzdělávací soustavy změnám způsobených vývojem na trhu práce,
- úzká a pravidelná koordinace spolupráce všech relevantních realizátorů RP a zajištění společných informativních akcí a sdílení informací – ve spolupráci

s regionálními institucemi zastupujícími podnikatelskou sféru (Krajskou hospodářskou komorou, Regionálním stavebním sdružením Karlovy Vary, Svazem průmyslu a obchodu apod.), agenturou pro podporu podnikání CzechInvest, Karlovarskou agenturou rozvoje podnikání, Úřadem práce apod.

4.4 Priorita č. 4 Marketingová kampaň kraje v oblasti KRP

Také vytvoření, zahájení a systémově uchopená realizace RP v regionu je podle regionální platformy KK⁷⁰ projektu KRP pro kraj důležitým milníkem. Efektivní a dobře cílenou marketingovou kampaní je doporučeno v první fázi primárně zasáhnout realizátory RP v kraji z důvodu předávání informací, získávání osob, institucí, politiků, veřejné správy a dalších subjektů pro jejich aktivní účast při zapojení do procesu tvorby a realizace opatření a aktivit KRP. Ve své druhé fázi by se pak soustřeďovala převážně na komunikaci směrem k rodinám, pro které jsou dílčí výstupy KRP určeny a realizovány. Vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o kampaň v rámci fungování veřejné správy, bude mít tato kampaň svá specifika, úskalí a nutnou finanční náročnost⁷¹.

Důvodem vymezení této priority je skutečnost, že bez cílené marketingové kampaně nelze účinně implementovat tak široké spektrum provázaných činností, jako je ucelená realizace regionální RP. Tato priorita zvyšuje účelnost všech dalších, v tomto dokumentu uváděných priorit.

Kampaň bude dlouhodobou komplexní činností s nutně vymezenou vizí, stanoveným horizontem k dosažení cílů a udržení jejich základních pilířů. Klíčovým předpokladem jejího úspěchu bude správně nadefinovaný komunikační mix respektující schválený rozpočet.

Realizace marketingové kampaně bude přímo závislá na finančních možnostech, kvalitním propojení souboru činností zajišťovaných pověřenou osobou (např. koordinátorem KRP), na cílech a rozhodnutích vedení KK a na kvalitním výběru schopného realizátora kampaně.

4.4.1 Potřeby aktérů rodinné politiky

Rodiny:

- Pochopit nové možnosti, které realizace RP v kraji nabízí,
- získat motivaci k využití obsahu a výstupů aktivit KRP,
- získat zájem k aktivnímu zapojení zástupců rodin do procesu realizace KRP (např.

⁷⁰ Zápis ze 14. setkání regionální platformy projektu KRP – Karlovarský kraj, 5. 3. 2020.

⁷¹ ŠKARABELOVÁ, Simona. *Marketingová komunikace ve veřejné správě*. In: sborník 2006. Brno: Masarykova univerzita Brno, Ekonomicko-správní fakulta. ISBN 80-7194-882-9.

prostřednictvím členství v pracovních skupinách).

Realizátoři rodinné politiky:

- Pochopit nové možnosti, které realizace systémové regionální RP nabízí,
- získat motivaci k tvorbě obsahů aktivit v rámci KRP a k jejich realizaci,
- získat účastníky pro zapojení do aktivit, které se v rámci KRP realizují,
- podporovat výměnu zkušeností a sdílení dobré praxe mezi aktéry KRP,
- těsněji spolupracovat a koordinovat s ostatními realizátory konkrétní dílčí kroky kampaně, termíny a zaměření v rámci kampaně prováděných aktivit a akcí a zatraktivňovat z nich úspěšné výstupy,
- prezentovat celý soubor zapojených aktérů jednotným Public relations.

4.4.2 Klíčové cíle priority

- Propagovat KRP jako záměrnou a pozitivní činnost KK směřující k stabilizování počtu obyvatel v Karlovarském regionu,
- podpořit aktéry KRP k aktivní účasti na tvorbě, realizaci a využívání výstupů z jednotlivých částí KRP,
- oslovit veřejnost a vzbudit zájem o KRP jako důležitou a společensky prospěšnou činnost KK,
- připravit a schválit strategický marketingový plán a vytvořit jeho vizuální identitu,
- připravit vhodné nástroje pro jejich využití v marketingové kampani,
- realizovat a vyhodnotit samotnou marketingovou kampaň.

4.4.3 Možnosti způsobu realizace priority

- Definování vize, cílů, metod a prostředků marketingové kampaně,
- výběr realizátora kampaně,
- stanovení časového horizontu, jednotlivých opatření a kroků,
- korekce obsahu, činností a směřování (dle reakce z veřejného prostoru).

4.5 Priorita č. 5

Vznik funkce koordinátora KRP v Karlovarském kraji

Pro možnost zahájení procesu tvorby a realizace KRP KK je důležité rozhodnutí vedení kraje jednak o vzniku samostatné pozice (funkce) koordinátora KRP a dále určení pod který odbor krajského úřadu nebo pod kterého člena Rady KK by nově vzniklá pozice spadala. Důvodem je zejména skutečnost, že oblast KRP je velmi specifická, obsáhlá, dlouhodobá a přesahová, a zahrnuje v sobě komplex zásadních činností, které bez koordinace a spolupráce nelze realizovat.

Jedná se zejména o činnosti:

- Koncepční – nutnost vytvářet jednotnou koncepci KRP, zajistit kontinuálnost jednotlivých kroků, udržet směr postupu realizace opatření v rámci KRP,
- koordinační – bez důsledné koordinace jednotlivých priorit KRP nelze uvažovat o koncepční činnosti, nelze realizovat jednotlivá opatření a zamezit rozpadu KRP pouze na formální činnost s rezignací na základní potřeby a hodnoty KRP,
- úkolovací – nutnost zajistit distribuci úkolů v rámci realizace KRP, sledování jejich naplňování, zpětnou vazbu a případně revizi obsahu KRP z hlediska nutných změn; toto je podmíněno zajištěním příslušných kompetencí zásadních pro práci koordinátora, bez nichž by jeho úkolování nebylo možné,
- informační – pro zajištění osvěty, marketingu a informovanosti aktérů KRP v regionu,
- kontrolní – kontrola naplňování KRP a přenos závěrů z kontrolních zjištění na vedení KK.

Realizace KRP je, dle regionální platformy KK⁷² projektu KRP, přímo závislá na rozhodnutí o samotném vzniku pracovní pozice koordinátora KRP.

Předpokládané hlavní pracovní činnosti koordinátora KRP:

- Realizuje opatření KRP a komunikuje naplňování jednotlivých opatření směrem k odborné a laické veřejnosti,
- nastavuje a realizuje akční plány k implementaci opatření ze systémové koncepce KRP,
- iniciuje tematická setkávání s představiteli či zástupci samospráv a dalšími klíčovými aktéry v regionu a spolupracuje s nimi,
- koordinuje pracovní skupinu realizující KRP,
- podílí se na osvětové činnosti – publikuje na webu, v tištěných i elektronických médiích, komunikuje přes sociální sítě,
- je zodpovědný za obsah webové stránky,
- koordinuje marketingovou kampaň, dotazníková šetření,
- koordinuje pořádání kulatých stolů, workshopů a podobných akcí,
- spolupracuje s NNO, koordinuje spolupráci s poradními orgány KK,
- koordinuje spolupráci mezi podnikateli, zaměstnavateli a veřejnou správou,
- iniciuje vznik grantových a podobných programů KK na podporu rodin v souladu s KRP, vyhledává jiné vhodné finanční zdroje k realizaci aktivit KRP (včetně zdrojů z prostředků EU) a podílí se na tvorbě relevantních projektů,
- sbírá podněty od obcí a veřejnosti.

---

⁷² Zápis ze 14. setkání regionální platformy projektu KRP – Karlovarský kraj, 5. 3. 2020.

4.5.1 Potřeby aktérů rodinné politiky

Rodiny:

- Získat v rámci KK kontaktního partnera pro oblast KRP,
- mít tak podle svého zájmu možnost dílčí či rozsáhlejší spoluúčasti na tvorbě KRP formou nabízených aktivit v rámci pracovních skupin, workshopů, společných jednání atd.,
- mít možnost získat základní i detailnější informace o obsahu aktivit KK v rámci realizace KRP, lépe tak porozumět cílům KRP i prostředkům realizace KRP a pochopit tak lépe možnosti, které realizace jednotlivých kroků KRP nabízí,
- využívat jednotlivé nabízené prorodinné aktivity s možností ovlivňovat je v rámci zpětné vazby, podávat podněty ke zpřesnění či modifikaci aktivit, akcí apod.

Realizátoři rodinné politiky:

- Získat v rámci KK kontaktního partnera pro oblast KRP, který bude mít možnosti podporovat informačními a komunikačními nástroji realizaci procesu naplňování koncepce KRP,
- lépe porozumět cílům KRP, prostředkům realizace KRP a komplexněji pochopit možnosti, které realizace KRP nabízí,
- získat hlubší a konkrétnější motivaci pro realizaci aktivit zahrnutých do KRP, lépe tak pro zapojení do aktivit získat veřejnost a účastníky,
- podporovat výměnu zkušeností a sdílení dobré praxe mezi aktéry KRP,
- těsněji spolupracovat a koordinovat s ostatními realizátory dílčí kroky při naplňování regionální KRP, termíny a zaměření v rámci prováděných aktivit a akcí a ztraktivňovat z nich úspěšné výstupy,
- prezentovat všechny – do realizace KRP zapojené – aktéry a mít včas k dispozici dostatek potřebných informací.

4.5.2 Klíčové cíle priority

- Vznik pozice koordinátora KRP a stanovení souboru jeho kompetencí,
- dlouhodobé udržení pozice koordinátora KRP,
- vytvořit stálou pracovní skupinu pro rodinnou politiku složenou ze zástupců aktérů podílejících se na naplňování KRP v regionu.

4.5.3 Možnosti způsobu realizace priority

- Vydefinování obsahu pracovní náplně koordinátora KRP,
- nalezení vhodné osoby k obsazení pozice koordinátora ve výběrovém řízení,
- stabilizování procesů v rámci koordinace při naplňování regionální KRP,
- vytvoření krajské pracovní skupiny pro rodinnou politiku se zapojením všech

stěžejních aktérů z regionu, činnost pracovní skupiny bude zajišťována a koordinována krajským koordinátorem KRP,

- ustanovení komise či výboru pro oblast RP v regionu.

Závěr

Cílem tohoto dokumentu je zejména podat ucelený návrh systémového přístupu rodinné politiky v KK pro nadcházející období tak, aby bylo možno zajistit jeho udržitelný rozvoj, nabídnout pro život rodin takové podmínky, které budou zajišťovat občanům a rodinám podporu v oblastech péče o děti či jiné členy rodiny, zaměstnání a volnočasových aktivit a v dalších aspektech jejich života. Priority, uvedené v materiálu, jsou zásadní pro naplnění uvedeného cíle⁷³.

Z regionální platformy KK projektu KRP je akcentovaným doporučením k naplnění záměru **realizace priority č. 5, tedy „Vznik funkce koordinátora KRP v Karlovarském kraji“**. Na základě angažovaného přístupu a odborných schopností koordinátora lze postupně realizovat ostatní, v dokumentu uvedené priority, popř. jen ty vybrané priority, pro jejichž plnění se KK rozhodne. Platforma považuje za nezbytné, aby byl celý systém rodinné politiky v KK intenzivně komunikován s aktéry rodinné politiky, aby byly obce a města v regionu seznámeny s cíli a záměry KK v oblasti rodinné politiky, a aby byla postupně realizována jednotlivá opatření ve spolupráci se zaměstnavateli, obcemi, městy, NNO a dalšími subjekty.

Věříme, že předložený materiál bude využit v rámci systémových opatření ke zlepšení podmínek života obyvatel KK.

---

⁷³ Dle závěrů ze 14. regionální platformy projektu KRP – Karlovarský kraj, 5. 3. 2020.

Přehled použitých zkratk

ČR – Česká republika

ČSÚ – Český statistický úřad

DS – dětská skupina

EU – Evropská unie

HDP – hrubý domácí produkt

KK – Karlovarský kraj

KRP – krajská rodinná politika

KÚKK – Krajský úřad Karlovarského kraje

MC – mateřské centrum

MPSV ČR – Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky

MŠ – mateřská škola

NNO – nestátní nezisková organizace

RC – rodinné centrum

RP – rodinná politika

SLBD – Sčítání lidu, domů a bytů

SŠ – střední škola

SWOT – **S** = Strengths (Silné stránky), **W** = Weaknesses (Slabé stránky),
O = Opportunities (Příležitosti), **T** = Threats (Hrozby)

ŠD – školní družina

ŠK – školní klub

VOŠ – vyšší odborná škola

VŠ – vysoká škola

ZŠ – základní škola

Rejstřík zdrojů

- 1) Zákon č. 262/2006 Sb. ze dne 21. dubna 2006. Zákoník práce (naposledy novelizován s účinností od 01. 06. 2020. Ve znění: zákona č. 366/2019 Sb. (účinnost od 1. června 2020). In: Sběrka zákonů České republiky. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262>
- 2) ČSÚ. Bytová výstavba v Karlovarském kraji v 1. čtvrtletí 2020. In: *Český statistický úřad* [online]. 2020. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xk/bytova-vystavba-v-karlovarskem-kraji-v-1-ctvrtleti-2020>
- 3) ČSÚ. Domácnosti podle Sčítání lidu, domů a bytů – Karlovarský kraj - 2011 (Část 6 – Domácnosti) [pdf]. In: *Český statistický úřad* [online]. 2013. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cri/scitani-lidu-domu-a-bytu-2011-karlovarsky-kraj-analyza-vysledku-2011-17rc642aww>
- 4) ČSÚ. Domácnosti podle Sčítání lidu, domů a bytů – Karlovarský kraj - 2011 (Tabulková část 901 – Hospodařící domácnosti podle způsobu bydlení a podle typu hospodařící domácnosti) [tabulka]. In: *Český statistický úřad* [online]. 2013 [cit. 2020-06-03]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/domacnosti-podle-scitani-lidu-domu-a-bytu-2011-karlovarsky-kraj-2011-438h4ne585>
- 5) ČSÚ. Domácnosti podle Sčítání lidu, domů a bytů – Karlovarský kraj - 2011 (Tabulková část 615 – Obyvatelstvo ve věku 18 a více let podle registrovaného partnerství, pohlaví a podle věku, nejvyššího ukončeného vzdělání a ekonomické aktivity) [tabulka]. In: *Český statistický úřad* [online]. 2012 [cit. 2020-06-03]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/07000-12-n_2012-06
- 6) ČSÚ. Míra chudoby. Informační služby, odd. šetření v domácnostech [email], Mgr. Helena Kovářová, E-mail: infoservis@czso, tel: 274 052 304
- 7) ČSÚ. Mzdy, náklady práce. In: *Český statistický úřad* [online]. 2020. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xk/mzdy-xk>
- 8) ČSÚ. Obyvatelstvo - kraj. In: *Český statistický úřad* [online]. 2020 [cit. 2020-06-03]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xk/statistiky>
- 9) ČSÚ. Pohyb obyvatelstva – vybrané území [tabulka]. In: *Český statistický úřad* [online]. Vygenerováno 04.06.2020. 2020 [cit. 2020-06-03]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=DEM05&z=T&f=TABULKA&skupId=546&filtr=G~F_M~F_Z~F_R~F_P~_S~_U~501_null_&katalog=30845&u=v97__VUZEMI__100__3051&&c=v3~3__RP2018&str=v97
- 10) ČSÚ. Příjmy a životní podmínky domácností - 2016 (Tabulková část 14.1 Domácnosti podle krajů - 1. část, d) Charakteristiky bydlení a vybavenost domácnosti (%)) [tabulka]. In: *Český statistický úřad* [online]. 2017 Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/prijmy-a-zivotni-podminky-domacnosti-2016>

- 11) ČSÚ. Příjmy a životní podmínky domácností - 2018 (Tabulková část 14.1 Domácnosti podle krajů - 1. část, d) Charakteristiky bydlení a vybavenost domácnosti (%)) [tabulka]. In: *Český statistický úřad* [online]. 2019 Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/prijmy-a-zivotni-podminky-domacnosti-kf03f95ff5>
- 12) ČSÚ. Statistická ročenka Karlovarského kraje – 2018 (Tabulková část 4-5 – Narození) [tabulka]. In: *Český statistický úřad* [online]. 2018 [cit. 2020-06-03]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/4-obyvateľstvo-0258xhx74z>
- 13) ČSÚ. Statistická ročenka Karlovarského kraje - 2018. (Tabulková část 9-7. Nezaměstnaní a obecná míra nezaměstnanosti podle věku a vzdělání) [tabulka]. In: *Český statistický úřad* [online]. 2018 Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/9-trh-prace-j9jc3sirt8>
- 14) ČSÚ. Statistický bulletin – Karlovarský kraj - 1. až 4. čtvrtletí 2017 - G. Nezaměstnanost (Tabulka G.2 - Podíl nezaměstnaných osob a volná pracovní místa v Karlovarském kraji a jeho okresech) [tabulka]. In: *Český statistický úřad* [online]. 2018 [cit. 2020-06-03]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/g-nezamestnanost-5z1drzq5xv>
- 15) ČSÚ. Statistický bulletin – Karlovarský kraj - 1. až 4. čtvrtletí 2018 - G. Nezaměstnanost (Tabulka G.2 - Podíl nezaměstnaných osob a volná pracovní místa v Karlovarském kraji a jeho okresech) [tabulka]. In: *Český statistický úřad* [online]. 2019 [cit. 2020-06-03]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/g-nezamestnanost-5z1drzq5xv>
- 16) ČSÚ. Trh práce v ČR – časové řady - 1993-2018 (Tabulková část 101R (K) Věk a vzdělání populace dle krajů) [tabulka]. In: *Český statistický úřad* [online]. 2019. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/101r-k-vek-a-vzdelani-populace--jef5p1v9li>
- 17) ČSÚ. Trh práce v ČR – časové řady - 1993-2018 (Tabulková část 201 R Zaměstnanost v NH dle oblastí a krajů) [tabulka]. In: *Český statistický úřad* [online]. 2019 Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/201r-zamestnanost-v-nh-dle-oblasti-a-kraju-pfi2e4cpif>
- 18) ČSÚ. Vzdělávání - kraj. In: *Český statistický úřad* [online]. 2020 Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xk/vzdelavani-xk>
- 19) ČSÚ. ČSÚ. Trh práce v ČR – časové řady - 1993-2018 (101R (K) Věk a vzdělání populace. Tabulková část – Karlovarský kraj – NUTS3) [tabulka]. In: *Český statistický úřad* [online]. 2019 [cit. 2020-06-03]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/101r-k-vek-a-vzdelani-populace--jef5p1v9li>
- 20) KREBS, Vojtěch a kolektiv. *Sociální politika*. Přehrac. a aktualiz. vyd. 4. Praha: ASPI, 2007 ISBN 978-80-7357-276-1
- 21) KUCHARŮVA, Věra a kol. *Zpráva o rodině* [online]. Praha: VÚPSV, 2017. [cit. 2019-07-10]. Dostupné z: https://www.mpsv.cz/documents/20142/578124/Zprava_o_rodine.pdf.

- 22) KÚKK. Programové prohlášení Rady Karlovarského kraje. In: KUKK [online]. 2020 [cit. 2020-04-15]. Dostupné z: http://www.kr-karlovarsky.cz/samosprava/Documents/Programove_prohlaseni_RKK_obdobi_2016_2020.pdf
- 23) KÚKK – školský portál. Analýza potřeb území Karlovarského kraje In: *KUKK* [online]. 2016 [cit. 2019-11-15]. Dostupné z: http://www.kvkskoly.cz/manazer/projekty/Documents/Analýza_potreb_uzemi_KAP.pdf
- 24) KÚKK. Výroční zprávy o stavu školství v kraji. In: *KUKK* [online]. 2020 [cit. 2020-04-15]. Dostupné z: <http://www.kvkskoly.cz/manazer/dokumenty/Stranky/Vyrocnizpravy.aspx>
- 25) MPSV. *METODIKA rodinné politiky na krajské a místní úrovni* [online]. MPSV. 2008. (cit. 15. 11. 2019). ISBN 978-80-7421-176-8. Dostupné také z: http://www.rodinyvkrajich.mpsv.cz/images/novinky/Methodika_RP_2_1.pdf
- 26) MPSV. Koncepce rodinné politiky ČR (2017). In: *MPSV* [online]. [cit. 2019-11-15]. Dostupné z: https://www.mpsv.cz/documents/20142/225508/Koncepce_rodinne_politiky.pdf/5d1efd93-3932-e2df-2da3-da30d5fa8253
- 27) MPSV. MPSV. Příručka pro personální agendu a odměňování zaměstnanců. In: *MPSV* [online]. 2020. Dostupné z: <https://ppropo.mpsv.cz/III1Zamestnavatel>
- 28) MŠMT. Registr vysokých škol a uskutečňovaných studijních programů. In: *MŠMT* [online]. 2019 [cit. 2020-04-15] Dostupné z: <https://regvssp.msmt.cz/registrvssp/cvslist.aspx>
- 29) MŠMT. Statistická ročenka školství (roč. 2016/2017, roč. 2017/2018, roč. 2018/2019) – výkonové ukazatele. (Tabulková část B1.1.1 - Předškolní vzdělávání – školy, třídy, děti/dívky – podle území) [tabulka]. In: *MŠMT* [online]. 2020 [cit. 2020-04-15]. Dostupné z: toiler.uiv.cz/rocenka/rocenka.asp
- 30) MŠMT. Statistická ročenka školství (roč. 2016/2017, roč. 2017/2018, roč. 2018/2019) - výkonové ukazatele. (Tabulková část C1.1 - Základní vzdělávání – školy, třídy, žáci/dívky – podle území) [tabulka]. In: *MŠMT* [online]. 2020 [cit. 2020-04-15]. Dostupné z: toiler.uiv.cz/rocenka/rocenka.asp
- 31) MŠMT. Statistická ročenka školství (roč. 2016/2017, roč. 2017/2018, roč. 2018/2019) – výkonové ukazatele. (Tabulková část D2.1.1 a – Vzdělávání ve středních školách – školy, žáci, nově přijatí, absolventi – podle území) [tabulka]. In: *MŠMT* [online]. 2020 [cit. 2020-04-15]. Dostupné z: toiler.uiv.cz/rocenka/rocenka.asp
- 32) MŠMT. Statistická ročenka školství 2018/2019 - výkonové ukazatele. (Tabulková část DK10.2 - Vzdělávání v konzervatořích, denní forma vzdělávání – žáci nově přijatí podle předchozího působiště – podle území) [tabulka]. In: *MŠMT* [online]. 2020 [cit. 2020-04-15]. Dostupné z: toiler.uiv.cz/rocenka/rocenka.asp

- 33) MŠMT. Statistická ročenka školství 2018/2019 - výkonové ukazatele. (Tabulková část E1.3.2 VOŠ – studenti, nově přijatí, absolventi podle formy vzdělávání – podle území) [tabulka]. In: *MŠMT* [online]. 2020 [cit. 2020-04-15]. Dostupné z: toiler.uiv.cz/rocenka/rocenka.asp
- 34) Otevřená společnost, o.p.s. Mapa Exekucí [online]. In: *Mapa exekucí* [online]. 2020. Dostupné z: <http://mapaexekuci.cz/index.php/mapa-2/>
- 35) POMAHAČ, Richard. Organizace veřejné správy. In: *VŠE – katedra práv* [online]. [cit.2020-06-15]. Dostupné z: <https://kapr.vse.cz/wp-content/uploads/page/20/organizace-vs.pdf>
- 36) Poslanecká sněmovna parlamentu České Republiky. Listina základních práv a svobod. In: *PSP* [online]. [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>
- 37) PRŮCHA, Petr. *Správní právo (obecná část). 4. doplněné a opravené vydání*. Brno: Masarykova Univerzita Brno, 2001. ISBN 80-210-2763-0 2001. Dostupné také z: <https://kapr.vse.cz/wp-content/uploads/page/20/organizace-vs.pdf>.
- 38) RIS3KVK. Analýza absorpční kapacity inovačního prostředí Karlovarského kraje. In: *RIS3KVK* [online]. 2017 [cit. 2019-11-06] Dostupné z: <https://www.ris3kvk.cz/download/documents/analyza-absorpncni-kapacity-inovacniho-prostredi-karlovarskeho-kraje.pdf>
- 39) RIS3KVK. Krajská příloha k národní RIS 3. *RIS3KVK* [online]. 2014 [cit. 2019-11-06] Dostupné z: http://www.ris3kvk.cz/download/documents/RIS3_krajska_priloha_KK_2014-04-30.pdf
- 40) *Rodinná politika na úrovni krajů a obcí, Metodické „doporučení“ Ministerstva práce a sociálních věcí. MPSV ČR*. Praha: MPSV ČR. 2008. ISBN 978-80-86878-82-9. In: MPSV [online] Dostupné z: https://www.mpsv.cz/documents/20142/225508/Rodinna_politika.pdf
- 41) ŠKARABELOVÁ, Simona. *Marketingová komunikace ve veřejné správě*. In: sborník 2006. Brno: Masarykova univerzita Brno, Ekonomicko-správní fakulta. ISBN 80-7194-882-9
- 42) VÚPSV. Nerodičovská péče – Vázaná živnost „Péče o dítě do 3 let v denním režimu“. In: *VÚPSV* [online]. [cit. 2020-06-15]. Dostupné z: <https://www.vupsv.cz/vybrane-projekty/nove-formy-pecce-o-deti/ii-ceska-republika/2-nerodicovska-pecce-vazana-zivnost-pecce-o-dite-do-3-let-v-dennim-rezimu/>
- 43) VÚPSV. II. Česká republika. In: *VÚPSV* [online]. [cit. 2020-06-15]. Dostupné z: <https://www.vupsv.cz/vybrane-projekty/nove-formy-pecce-o-deti/ii-ceska-republika/>
- 44) Zápis ze 14. setkání regionální platformy projektu KRP – Karlovarský kraj, 5. 3. 2020.

Členové regionální platformy projektu KRP – Karlovarský kraj a odborníci úzce spolupracující

Členy regionální platformy projektu Koordinace opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života na úrovni krajů (Krajská rodinná politika) v Karlovarském kraji, kteří se spolupodíleli na vzniku „Návrh koncepce rodinné politiky pro Karlovarský kraj“ jsou:

Ing. Eva Dolenská – Krajská agentura rozvoje podnikání, p. o., Karlovy Vary
Mgr. Šárka Harušťáková – Karlovarská agentura rozvoje podnikání, p. o., Karlovy Vary
Ing. Jarmila Chvojanová – Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest, regionální kancelář v Karlových Varech
Mgr. Petra Janatová – Síť pro rodinu, z. s., Karlovarský kraj
Mgr. Jiří Pilař – Karlovarské sociální komunitní centrum, o. p. s.
Mgr. Petra Písecká – psychologické poradenství a diagnostika
Ing. Josef Písecký – člen regionální platformy projektu KRP – Karlovarský kraj
Božena Turoňová – Bludiště, z. s., Karlovy Vary
Mgr. Tomáš Vrána – Projekt Krajská rodinná politika (MPSV ČR) – Karlovarský kraj, Karlovy Vary